

Styrets medlemmer

Vår saksbehandler/tlf.
Lise Rydje / 92834159

Vår ref.
2024/2824
Deres ref.

Oslo,
10.04.2025

Styremøte 3/25, 23. april - Innkalling

Vi viser til kontakt og innkaller med dette styrets medlemmer til styremøte 3/25.
Møtestart onsdag 23. april kl 10:00 i Forskningsrådets lokaler, møteslutt kl 16:00.

Vedlagt oversendes saksdokumenter.

Vedr praktiske spørsmål, ta kontakt med Lise Rydje, mobil 92834159 / epost: lr@rcn.no

Vel møtt til møtet!

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Mari Sundli Tveit
Adm. direktør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur

Norges forskningsråds styre

Dato	Sted	
Onsdag 23. april 2025 10:00-16:00	Møterom Hassel 2, Forskningsrådets lokaler	
	Besøk av statsråd Aasland	10:00-10:30
Sak S 27/25	Godkjenning av sakslisten	10:35-
Sak S 28/25	Godkjent vedtaksprotokoll fra styremøte 2/25, 13. mars	
Sak S 29/25	Spørsmål om habilitet	
Sak S 30/25	Skriftlige og muntlige orienteringer 1. Skriftlige - Task force og Industrimeldingen - 30.1 Status polarforskning (inkl oppdragsbrev) - 30.2 KVASt - 30.3 Systemmeldingen 2. Nye bestillinger fra departementene - 30.4 Oppdragsbrev om vurdering av forskningsbehovet knyttet til Nasjonaljubileet 2030	- 11:15
Sak S 31/25	Styreseminar: Forberedelse til budsjettforslag 2027 - Omstilling i offentlig sektor - Forskning i kriser – Forskningsrådets rolle	11.15 – 12.15
	LUNSJ	12:15 – 13.00
Sak S 32/25	Budsjettforslag 2027 – første drøfting	13.00 – 13.50
Sak S 33/25	Opprettelse av nytt porteføljestyre for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap	13.50 – 14.30
Sak S 34/25	Forskningsrådets innspill til Kommisjonens høring om langtidsbudsjett 2028-2034	14.30 – 14.50
Sak S 35/25	Forprosjekt for nasjonal infrastruktur for tungregning (<i>unntatt offentlighet §14, 1. ledd</i>)	14.50 – 15.05
Sak S 36/25	Halvårsrapport fra Internrevisjon (<i>Vedlegg unntatt offentlighet §14, 1. ledd</i>)	15.05 – 15.20
Sak S 37/25	Eventuelt	15:20 – 15:25
Sak S 38/25	Vedtaksprotokoll godkjennes	15:25 – 15:30
Sak S 39/25	Oppsummering - Dialog i styret	15:30 – 16:00

Norges forskningsråds styre, møte 2/2025

Dato
Torsdag 13. mars 2025
10:00-16:00

Sted
Forskningsrådets lokaler

Til stede

Gunnar Bovim – leder
Birger Vikøren – nestleder
Gunnar Hovland
Britt Elin Steinveg (digitalt)
Iselin Marstrander
Paula Eerola (digitalt)
Lillian Baltzrud, valgt av de ansatte
Per Magnus Kommandantvold, valgt av de ansatte

**Til stede fra
Forskningsrådet**

Mari Sundli Tveit, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Innovasjon i næringsliv og offentlig sektor
Tove Karin Stølen, områdedirektør Virksomhetsutvikling og drift
Jesper W. Simonsen, områdedirektør Investering, rådgivning og dialog
Benedicte Løseth, områdedirektør Forskningssystemet og internasjonalisering
Christian Haug-Moberg, pressesjef
Stig Slipersæter, avdelingsdirektør
Kristin Oxley, seniorrådgiver/referent

Sak S 15/25:
Bjørn Tore Kjellemo, spesialrådgiver

Sak S 16/25:
Eva Falch, leder for porteføljestyret for Mat og bioressurser
Marit Brandtsegg, leder for porteføljestyret for Energi og transport
Trond Martin Dokken, leder for porteføljestyret for Klima og miljø

Christina Abildgaard, avdelingsdirektør
Rune Volla, avdelingsdirektør
John Vigrestad, avdelingsdirektør
Tarjei Nødtvedt Malme, avdelingsdirektør
Tina Rebecca Hov-Gylthe, spesialrådgiver
Ingrid Anne Munz, spesialrådgiver
Ingerid Fossum, spesialrådgiver
Ingvil Bjørnæs, spesialrådgiver
Yngvill R. Tømmerberg, spesialrådgiver

Sak S 18/25:
Nina Therese Maubach, spesialrådgiver
Johan Skivik Aubell, avdelingsdirektør

Sak S 19/25:
Nina Therese Maubach, spesialrådgiver
Randi Søggen, spesialrådgiver

Sak S 20/25:
Randi Myhre, spesialrådgiver

Sak S 21/25:
Jonas Gaudernack, PricewaterhouseCoopers AS

Sak S 22/25:
Randi Myhre, spesialrådgiver

Sak S 25/25:
Hilde Vestrheim, avdelingsdirektør

Sak S 12/25 Godkjenning av sakslisten

Vedtak: Styret godkjenner sakslisten.

Sak S 13/25 Godkjent møteprotokoll fra Styremøte 6/24

Sak S 14/25 Spørsmål om habilitet

Vedtak: Sak S 17/25 Rapport fra porteføljestyrene:
Lillian Baltzrud inhabil.

Sak S 22/25 Konseptvalgutredning for tungregning:
Gunnar Bovim og Britt Elin Steinveg inhabile.

Sak S 15/25 Orienteringer

Skriftlige orienteringer:

- Nytt strategiorgan for nasjonal FoUol-strategi for energiområdet
- NIFU rapport 2025:4, Om forsknings- og innovasjonsvirkemidler som fremmer bærekraft
- Etablering av sekretariat for Bærekraftig fôr
- Ny portefølje for forsvar og sikkerhet - status og videre arbeid

Muntlige orienteringer:

- 60 millioner i forskningsstøtte til Ukraina
- Situasjonen for forskning i USA

Vedtak: Styret tar informasjonen til orientering.

Styret ber administrasjonen:

- Legge til rette for at porteføljestyrene kan bidra med midler til samarbeid med Ukraina
- Holde seg oppdatert på konsekvenser av utviklingen i amerikansk forskning og vurdere hvilken rolle Forskningsrådet kan spille for å sikre data, videreføre prosjekter med amerikanske samarbeidspartnere og andre forhold relatert til utviklingen. Styreleder får fullmakt til å ta beslutninger, innenfor styrets mandat, knyttet til dette sakskomplekset i tilfeller der det ikke er tid til å sammenkalle styret i sin helhet.

Sak S 16/25 **Godkjenning av porteføljeplaner; Mat og bioressurser, Energi og transport, Klima og miljø**

Saksgrunnlag:

1. Porteføljeplan for mat og bioressurser
2. Porteføljeplan for energi og transport
3. Porteføljeplan for klima og miljø

Vedtak:

God og helhetlig styring av Forskningsrådets portefølje skal ivaretas gjennom 11 porteføljestyrer. Porteføljeplanen er det overordnede styringsdokumentet for hvert porteføljestyre og skal skape forutsigbarhet for søkere og finansierende departementer. Styret er nå forelagt de tre siste porteføljeplanene. Planene viser konsistens i form og innretning, også sett opp mot de porteføljeplanene som er godkjent tidligere. Sammen med porteføljeanalyser og investeringsplaner som oppdateres årlig, vil disse porteføljeplanene bidra til en koordinert og bred oppfølging av Forskningsrådets strategi og overordnede målbilde.

Forskningsrådets styre godkjenner porteføljeplanene for Mat og bioressurser, Energi og transport og Klima og miljø. Planene gjelder fra 14. mars 2025.

Sak S 17/25 **Rapport fra porteføljestyrene 2024**

Saksgrunnlag:

Rapporter fra porteføljestyrene

Vedtak:

Porteføljestyrene skal rapportere årlig til Forskningsrådets styre. Sammen med porteføljeplaner, porteføljeanalyser og investeringsplaner vil disse rapportene bidra til en helhetlig oppfølging av Forskningsrådets strategi og overordnede målbilde, samt komplettere årsrapporten.

Styret tar porteføljestyrenes rapporter for 2024 til etterretning.

Sak S 18/25 **Godkjenning av Årsrapport 2024**

Saksgrunnlag:

Årsrapport 2024

Vedtak:

Styrets beretning for 2024 godkjennes. Beretningen justeres i henhold til Styrets kommentarer.

Introduksjon til virksomheten og hovedtall bearbeides videre i tråd med eventuelle kommentarer fra Styret.

Styret slutter seg til vurdering av måloppnåelsen som er gjort på de fem målområdene i kapittelet om Årets aktiviteter og resultater. Vurderingene justeres i henhold til Styrets kommentarer.

Styret slutter seg til den samlede vurdering av risiko gitt i kapittelet om Styring og kontroll av virksomheten. Vurderingen justeres i henhold til Styrets kommentarer.

Styret slutter seg til vurderingen av framtidsutsikter. Vurderingen justeres i henhold til Styrets kommentarer.

Styret godkjenner årsregnskapet for 2024 for Forskningsrådet og årsregnskap og budsjett for Eiendomsfondet, med resultatregnskap for 2024, balanse pr. 31.12.2024, tilhørende noter og kontantstrømsanalyse, slik det framgår av Årsrapport 2024 med vedlegg. Godkjenningen gjøres med forbehold om at Riksrevisjonen ikke finner vesentlige feil eller mangler i sin revisjon.

Administrerende direktør gis fullmakt til å ferdigstille overordnet årsrapport og godkjenne departementsrapportene.

Sak S 19/25 **Seminar: Forberedelse til Budsjettforslag 2027 - Endret utfordringsbilde - Verdiskaping i næringslivet**

Vedtak: Styret ber administrasjonen forberede budsjettforslag 2027 i tråd med signaler fra styreseminarene i mars og april.

Sak S 20/25 **Eiendomsfondet**

Saksgrunnlag:

1. Brev fra KD til Forskningsrådet av 10.01.25
2. Eiendomsfondets statutter

Vedtak: Kunnskapsdepartementet har etter anbefaling fra Forskningsrådet besluttet at forvaltningsansvaret for eiendommene i Gaustadbekkdalen skal overføres til Statsbygg. I denne forbindelse vil eiendomsfondet avvikles.

Styret ser positivt på mulighetene for å etablere et forskningsstrategisk fond myntet på å gjøre det attraktivt for privat kapital å investere i forskning. Styret understreker behovet for nærmere utredning av hvordan et slikt fond bør utformes og ber om at administrasjonen legger frem en sak om dette.

Inntil en nærmere avklaring om et fond foreligger, anbefaler styret at kapitalen i eiendomsfondet på egnet vis settes til side til et slikt formål, eventuelt ved at fondsmidlene beholdes i Forskningsrådet.

Hvis det forskningsstrategiske fondet ikke skulle bli en realitet, anbefaler styret at fondskapitalen ved en avvikling tilføres Forskningsrådets infrastrukturesatsing.

Sak S 21/25 **Internrevisjonsplan 2025**

Saksgrunnlag:

Forslag til internrevisjonsplan 2025

Vedtak: Internrevisjonsplan 2025 godkjennes.

Sak S 22/25 **Konseptvalgutredning for tungregning**

Saksgrunnlag:

1. Konseptvalgutredning for tungregning
2. Oppdrag om supplerende utredning knyttet til KVV om tungregning
3. Svar på supplerende utredning KVV tungregning

4. Oppdrag Forprosjekt

Vedtak

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Forskningsrådet levert rapporten Konseptvalgutredning for tungregning, med anbefalingen om at man på sikt beveger seg mot konsept K3 «Tverrsektoriell Sigma3» som et fremtidig målbilde for nasjonal tungregneinfrastruktur. Kunnskapsdepartementet har deretter gitt Forskningsrådet i oppdrag om å gjennomføre et forprosjekt om en nasjonal infrastruktur for regnekraft på grunnlag av det anbefalte konseptet.

Styret slutter seg til arbeidet og ber om å bli holdt orientert om videre arbeid i forbindelse med kvalitetssikring og forprosjektet.

Sak S 23/25

Eventuelt

Sak S 24/25

Godkjenning av møteprotokollen

Vedtak:

Styret godkjenner møteprotokollen.

Sak S 25/25

Lederlønninger i Forskningsrådet (u.off §13.)

Sakspapirene er unntatt offentlighet, Offentleglova §13

Vedtak:

Styret vedtar «Retningslinje – Godtgjøring av ledende ansatte» som vedlagt.

Sak S 26/25

Oppsummering

Dialog mellom styret og adm. direktør

Sak S 30/25

Skriftlige orienteringer

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Jesper W. Simonsen	Stig Slipersæter	

Fra
Administrerende direktør

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak
Sak S 30.2/25:

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet arbeider Forskningsrådet, Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVASt).

Styret tar saken til orientering og slutter seg til arbeidet og planene for videre prosess. Styret ber om å bli holdt orientert om videre arbeid.

Forslag til vedtak
øvrige:

Styret tar informasjonen til orientering

Konsekvenser av endringer i amerikansk forskning og opprettelse av intern task force i Forskningsrådet

Den amerikanske administrasjonen under president Trump har iverksatt og varslet en rekke tiltak med store konsekvenser for amerikansk og internasjonal forskning. Dette inkluderer tilgang til forskningsdata, oppsigelser, avslutning av prosjekter og innsnevring av akademisk frihet. Disse endringene har potensielt konsekvenser for norsk forskning. Det er spesielt klima, helse og kjønnsforskning som er berørt.

For å få oversikt over mulige konsekvenser og som grunnlag for å foreslå tiltak, har Forskningsrådet etablert en intern task force. Task force skal skaffe informasjon om endringer som gjennomføres av amerikanske myndigheter og vurdere konsekvenser for norsk forskning i bred forstand. Task force skal foreslå tiltak knyttet til både rådgivning, formidling og tilskudd. Tiltakene skal kunne virke både på kort og lang sikt. Gruppen skal konsentrere seg om områder med størst skadevirkning, som klima- og naturendringer, helse og polare forhold, og være fleksibel i forhold til endringer i utfordringsbildet.

Aktuelle saker om polarforskning. Se vedlegg S 30.1/25

Det er økt oppmerksomhet om polare områder, med forventninger om økt innsats på polarforskning. Forskningsrådet har en sammensatt rolle i forskningssystemet knyttet til det polare. Foruten å finansiere polar forskning, innovasjon og forskningsinfrastruktur, utøver vi enkelte direktoratsoppgaver for KD og særskilte oppdrag

Kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVASt). Se vedlegg S 30.2/25

Regjeringen har tatt initiativ til å utvikle et mer systematisk kunnskapsgrunnlag om hvilke teknologiområder og konkrete teknologier som til enhver tid vurderes som særlig sensitive for den nasjonale sikkerheten, og hvordan forskningsfronten utvikler seg over tid. En felles forståelse av dette på tvers av ulike sektorer er en forutsetning for å kunne iverksette målrettede og proporsjonale risikoreducerende tiltak, både på virksomhets- og

myndighetsnivå. Et slikt felles kunnskapsgrunnlag er også viktig for å kunne vurdere hvor det er behov for å utvikle nasjonal kunnskap og kompetanse.

Meld. St. 14 (2024-2025) Sikker kunnskap i en usikker tid («Systemmeldingen»)

Se vedlegg S 30.3/25

Stortingsmeldingen tar utgangspunkt i noen sentrale temaer og legger fram regjeringens tiltak for å styrke det norske forskningssystemet innenfor disse temaene. Meldingen setter med det retning for det norske forskningssystemet. Den styrker også Forskningsrådets rolle i forskningssystemet, og gir Forskningsrådet nye oppdrag og utvidede ansvarsområder. Det er derfor viktig at styret i Forskningsrådet er kjent med innholdet i meldingen.

Industrimeldingen

["Industrien - konkurransekraft i en ny tid" Meld. St. 16 \(2024–2025\).](#)

Meldingen omtaler sentrale utviklingstrekk og gir fakta og gode eksempler om norsk industri, innen en rekke domener samt på regionnivå.

Regjeringen legger frem seks hovedprioriteringer:

1. Industrien skal ha tilgang på ren og rimelig kraft
2. Industrien skal ha tilgang på kompetent arbeidskraft og et velorganisert arbeidsliv
3. Industrien skal være nyskapende og utvikle og utnytte ny teknologi
4. Industrien skal bidra til lavutslippssamfunnet
5. Industrien skal ha god markedsadgang
6. Industrien skal støtte opp under regjeringens beredskaps- og sikkerhetspolitikk.

Det er lagt vekt på økt deltakelse i EUs programmer for forskning, innovasjon, utvikling og digitalisering. FoU omtales som en nøkkel for grønn omstilling, konkurransekraft og økt innovasjonsevne, og avgjørende for nye teknologier og løsninger for å redusere utslipp og forbedre effektiviteten i industrien. Særlig vekt er lagt på å legge til rette for KI-basert innovasjon i næringslivet gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, og KI-sentre, tungregningskapasitet og kvanteteknologi er omtalt. Regjeringen vil prioritere brede og åpne arenaer for FoU med utgangspunkt i næringslivets egne vurderinger av gode FoU-prosjekter samt legge til rette for tematiske satsinger innen strategisk viktige områder uten å angi slike.

Oppdragsbrev om vurdering av forskningsbehovet knyttet til Nasjonaljubileet 2030.

Se vedlegg S 30.4/25

S 30.1/25: Orienteringssak til Styret

Polare saker

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Eva Falleth	Christina Abildgaard	1. Oppdragsbrev: Etab. av Svalbard forskningskontor
Fra			2. Oppdragsbrev: Planlegging av norsk deltaking i det internasjonale polaråret 2032-2033
Administrerende direktør			
Mari Sundli Tveit			

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Styret tar informasjonen til orientering.

Kort bakgrunn Det er økt oppmerksomhet om polare områder, med forventninger om økt innsats på polarforskning. Forskningsrådet har en sammensatt rolle i forskningssystemet innen det polare. Foruten å finansiere polar forskning, innovasjon og forskningsinfrastruktur, utøver vi enkelte direktoratsoppgaver for KD og særskilte oppdrag.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Denne saken er en orientering om status for oppfølging av oppdragene på hhv det internasjonale polaråret (IPY5) og etablering av et nytt forskningskontor på Svalbard. Det gis også en kort orientering om satsingen Polhavet 2050. Dette er tre sentrale saker som påvirker vårt arbeid på polarforskning og som får budsjettmessige konsekvenser.

Hovedpunkter Norge er en av verdens ledende polarforskningsnasjoner. Polarforskningen skal bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for kunnskap nødvendig for klima- og økosystemforståelse i de polare områdene og som grunnlag for politikk, forvaltning og bærekraftig næringsutvikling. Tyngden av norsk polarforskningen foregår i Arktis hvor forskning på Svalbard og de nordlige havområder er sentralt. Kun 6% av årsverkene i norsk polarforskning foregår i Antarktis.

Når det gjelder finansiering av polarforskning står Forskningsrådet for ca 22% av de anslagsvis 1,7 milliard som ble brukt på polarforskning i 2022 i flg nylig rapport fra SSB jfr [Norwegian polar research, High North research and research in Svalbard – SSB](#). Porteføljeanalysen for klima og miljø 2024, viser at Forskningsrådet finansierte polarforskning for ca. 350 mill. kr hvorav godt over halvparten var målrettet gjennom PS Klima og miljø. Prosjektet Arven etter Nansen har utgjort en vesentlig del av porteføljen i tillegg til forskningsinfrastruktur. EU finansiering av polarforskning med norske deltagerer har økt de senere år og utgjorde ca. 86 mill. kr i 2023.

Forskningsrådets engasjement i polarforskning inkluderer bl.a. Forskningsrådets kontor i Longyearbyen på Svalbard, ansvaret for Svalbard Science Forum, Svalbardkonferansen og forvaltning av dataportalen Research in Svalbard (RiS).

Forskningsrådet følger opp den arktiske forskningsavtalen, utnevner norske eksperter i IASC (International Arctic Science Committee) og deltar i IASC Council, leder Arctic Science Funders Forum, har deltatt i EU- PolarNet, forberedt ASM-møtene (Arctic Science Ministerial Meetings) for KD, og deltar i en rekke andre internasjonale fora. Forskningsrådet har et eget oppdrag for oppfølging av havforskningstiaret gjennom

Havsekretariatet som også omfatter polarforskning. Forskningsrådet har også et oppdrag om innovasjon og næringsutvikling på Svalbard.

Den senere tids geopolitiske utvikling og økte næringsinteresser har særlig forsterket regjeringens fokus på polarområdene. Det kommer til uttrykk gjennom de tre sentrale sakene Forskningsrådet er involvert i:

Oppdrag: IPY5 – Det internasjonale polaråret 2032-2033.

Regjeringen besluttet å delta i det 5. internasjonale polaråret som en konsekvens av Norges forvaltningsansvar over norsk territorium og strategiske interesser i de polare områder. Forskningsrådet og Polarinstituttet har fått i oppdrag fra KD og KLD å planlegge norsk deltagelse. Forskningsrådet får ansvar for et nasjonalt IPY-sekretariat, organisering og koordinering som ved forrige IPY (2007-2008).

Forskningsrådet får og ansvaret for håndtering av søknadsprosesser og tildelinger av prosjekt. Dette følges opp i Forskningsrådets ordinære porteføljestyringssystem. I følge oppdragsbrevet skal det nedsettes en faglig IPY-komite sammensatt av institusjoner og ressurspersoner med faglig spisskompetanse under ledelse av Polarinstituttet. Det tas sikte på at IPY-komiteen etableres i 2026. Planleggingsprosessen er igangsatt. Det forventes oppdragsmidler til et sekretariat og driftskostnader.

Oppdrag: Etablering av Svalbard forskningskontor (SFK)

Forskningsrådet og Polarinstituttet har fått i oppdrag fra KD og KLD å etablere et nytt forskningskontor på Svalbard som oppfølging av Svalbardmeldingen. Det skal utarbeides et forslag til oppgavebeskrivelse og organisering av SFK innen juni 2025. Planleggingsprosessen er igangsatt.

Formålet til SFK vil være å sørge for en tydeligere norsk forskningsledelse, som bidrar til nasjonal kontroll, oppfølging og gjennomføring av mål, forventninger og rammebetingelser som følger av relevante styringsdokumenter for forskningsvirksomhet på Svalbard, slik som Svalbardmeldingen; Meld. St. 26 (2023-2024) og strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard, samt relevant regelverk. Etableringen av SFK skal også bidra til å styrke forskningssikkerheten, slik det fremgår i kapitlet om Forskningssikkerhet i en tid med økende internasjonal spenning; jf. systemmeldingen; Meld. St.14 (2024-2025) *Sikker kunnskap i en usikker verden*.

KLD og KD vil koordinere og samarbeide om oppfølgingen av dette som ledd i etatsstyringen. Oppgavene tillagt SFK vil bli innarbeidet i begge virksomhetenes virksomhetsinstruks og oppfølgingen vil skje gjennom eierdepartementenes styringsdialog. Departementene vil etablere en egen styringsgruppe og gjennomføre felles dialogmøter med virksomhetene. Berørte departementer blir invitert ved behov.

Oppdragsbrevet trekker opp ni kjerneoppgaver med ansvarsdeling herunder; å ha oversikt over og være et tydelig kontaktpunkt for nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer på Svalbard; utarbeide en årlig rapport til norske myndigheter over all forskningsaktivitet på Svalbard; rådggi forskningsaktører og norske myndigheter iht. gjeldende politikk og strategier; være et tydelig kontaktpunkt for planlegging og gjennomføring av offisielle besøk på Svalbard knyttet til forskning (med unntak av Ny-Ålesund), samt ta imot besøk fra andre relevante forskningsaktører; samordne og koordinere ulike samarbeidsfora; bistå Sysselmesteren i kvalitetssikring av RiS-oppføringer som inngår i søknader om forskningstillatelser.

Forskningsrådet og Polarinstituttet bes vurdere om oppgavene er dekkende eller om det er behov for justeringer eller andre oppgaver og mekanismer som bør utvikles. Oppgavebeskrivelsen vil også inkludere omtale av samarbeidet mellom SFK og UNIS og omhandle forholdet til SIOS (Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System). Beskrivelsen skal omtale hvordan en mer omfattende årsrapport over forskningsaktiviteten kan framskaffes. RiS-databasen blir et sentralt verktøy for å få oversikt over forskningsaktivitet på Svalbard og eventuelle behov for videreutvikling av RiS-databasen bør omtales. Forskningsrådet er bedt om å utarbeide et revidert forslag til mandat for og sammensetning av Svalbard Science Forum.

Oppstart av det nye forskningskontoret på Svalbard forventes innen 1. januar 2026. Departementene presiserer at det skal settes av ressurser fra Polarinstitutt og Forskningsrådet som sammen skal utgjøre SFK, og løse de oppgavene som er lagt til SFK innenfor gjeldende budsjetttrammer. Forskningsråd bes koordinere den daglige driften av SFK, ut ifra en fastsatt oppgavedeling og i samarbeid med Polarinstituttet. I tråd med Svalbardmeldingen skal SFK være lokalisert i Forskningsparken i Longyearbyen.

Forskningsattsing: Polhavet 2050 – Fra hvitt til blått hav

Dette er et omfattende 10-årig tverrfaglig forskningsprogram om forskning for bærekraftig havforvaltning for perioden 2026-2035 som samler 18 norske institusjoner. Forskningsrådet finansierer et forprosjekt og har tett dialog med KD om satsingen. Budsjettforslaget fra konsortiet legger opp til en milliard i ekstern støtte og en milliard i egeninnsats. *Polhavet 2050 og polarforskning* er et eget forslag i Forskningsrådets budsjettforslag 2026, og vil også være relevant for budsjettforslag 2027. Polhavet 2050 vil utgjøre en viktig del av Norges engasjement i det internasjonale polaråret.

Forberedelse / prosess

Saken er utviklet av administrasjonen.

Videre saksgang

Forskningsrådet følger opp polarforskning i tråd med Regjeringens politikk for polarforskning, tildelingsbrev og oppdrag; og Forskningsrådets strategi og investeringsplaner.

Det kongelige kunnskapsdepartement
Det kongelige klima- og miljødepartement

Til Norges forskningsråd og Norsk Polarinstittutt

Deres ref

Vår ref

Dato

24/5477-

7. mars 2025

Etablering av Svalbard forskningskontor - Felles oppdragsbrev til Norges forskningsråd og Norsk Polarinstittutt

Svalbard er en viktig plattform for forskning og høyere utdanning, og for internasjonalt samarbeid. Svalbard er interessant for forskere fra hele verden og gir grunnlag for betydningsfullt internasjonalt samarbeid om miljø-, klima- og polarforskning. Svalbard må betraktes som en begrenset ressurs, også som forskningsarena. Det er etablert en rekke virkemidler og plattformer for samarbeid og deling, noe som skal bidra til å redusere belastning på naturen og sikre at forskningsfasilitetene benyttes bedre. All forskningsaktivitet skal skje innenfor gjeldende svalbardpolitikk, og som vertskap for den internasjonale forskningsvirksomheten har norske myndigheter tydelige forventninger til forskningsaktørene.

Regjeringen har i Svalbardmeldingen, Meld. St. 26 (2023–2024), bl.a. foreslått følgende tiltak:

- Innenfor gjeldende budsjettamme opprette et eget Svalbard forskningskontor bestående av ressurser fra Norsk Polarinstittutt og Norges forskningsråd for å få en tydeligere norsk forskningsledelse på Svalbard.
- At Svalbard forskningskontor får ansvar for å utarbeide en årlig rapport om forskningsaktiviteten på Svalbard.

Stortinget behandlet meldingen 19. november 2024 og sluttet seg til hovedlinjene i meldingen. Utenriks- og forsvarskomiteen understreket i Innst. 36 S (2024-2025) at det er opp til norske myndigheter å regulere forskningsvirksomheten.

Kunnskapsdepartementet (KD) og Klima- og miljødepartementet (KLD) gir som oppfølging av Svalbardmeldingen Norges forskningsråd og Norsk Polarinstittutt i oppdrag å etablere Svalbard forskningskontor (SFK). SFK skal utføre oppgaver og funksjoner i et samvirke mellom Norsk Polarinstittutt og Norges forskningsråd og fremstå samlet utad.

Den overordnede styringen av SFK ligger i linja i KLD og KD i tråd med de vanlige prinsippene for etatsstyring. KLD og KD vil koordinere og samarbeide om oppfølgingen av dette som ledd i etatsstyringen, gjennom etatsstyringsmøter. Oppgavene tillagt SFK vil bli innarbeidet i begge virksomhetenes virksomhetsinstruks og oppfølgingen vil skje gjennom eierdepartementenes styringsdialog. De to departementene vil også etablere en egen styringsgruppe og gjennomføre felles dialogmøter med virksomhetene der også andre berørte departementer kan bli invitert ved behov.

Formålet til SFK vil være å sørge for en tydeligere norsk forskningsledelse, som bidrar til nasjonal kontroll, oppfølging og gjennomføring av mål, forventninger og rammebetingelser som følger av relevante styringsdokumenter for forskningsvirksomhet på Svalbard, slik som Svalbardmeldingen og strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard, samt relevant regelverk.

Svalbardmeldingen (Meld. St. 26 (2023-2024) og Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard (heretter *strategien*) inneholder overordnede rammer og prinsipper for forskning på Svalbard. Sammen med forskningsstrategien for Ny-Ålesund, utgjør dette rammen for hvilken forskning som skal finne sted på Svalbard.

SFK skal implementere *strategien*, sørge for at norske myndigheter får en bedre og helhetlig oversikt over forskningsaktiviteten på Svalbard, samt bidra til norske myndigheters overordnede styring og prioritering av hvilken forskningsvirksomhet det bør legges til rette for på Svalbard.

SFK skal bidra til at norske myndigheter oppnår målene i *strategien* ved å følge med på forskningen på Svalbard og vurdere hvordan forskningen bidrar til å oppfylle målene i *strategien*. SFK skal formidle norske rammebetingelser og forskningspolitikk på Svalbard til aktører på Svalbard. SFKs arbeid skal også ses i sammenheng med implementering av forskningsstrategien i Ny-Ålesund.

SFK skal bidra til å nå målene i *strategien* om at de unike forskningsmulighetene på Svalbard blir utnyttet på en enda bedre måte gjennom bedre ressursutnyttelse og koordinering, samt klarere forventninger til samarbeid og åpen deling av data. Dette vil i sin tur fremme vitenskapelige fremskritt og bedre resultater av den samlede forskningsvirksomheten på Svalbard, og bygge opp under målet om bevaring av områdets særegne villmarksnatur og at området i størst mulig grad bevares uberørt av lokal påvirkning.

KD og KLD ber Norges forskningsråd og Norsk Polarinstitut utarbeide et forslag til oppgavebeskrivelse og organisering av SFK innen juni 2025, hvor det spesifiseres hvordan formålet med kontoret oppnås og slik at det fremstår som en felles enhet utad. Norges forskningsråd bes om å ta initiativ til å starte arbeidet med å organisere planleggingen og utarbeide et forslag til oppgavebeskrivelse for SFK i samarbeid med Norsk Polarinstitut. Styringsgruppen og det interdepartementale polarutvalget skal konsulteres og orienteres underveis i planleggingsprosessen.

Departementene understreker at oppgavedelingen skal basere seg på oppgaver og ansvar etatene har i dag og synliggjøre hvor det er behov for koordinering for å levere på oppgavene som er bestemt i Svalbardmeldingen.

Det er Sysselmesterens rolle sammen med andre relevante kontrollmyndigheter å håndheve konkrete krav i gjeldende regelverk. SFK skal ikke ha en rolle i håndhevingen, men skal bidra med råd og veiledning til Sysselmesteren ved behov, der forskningsekspertisen hos SFK er relevant. SFK skal bidra til en god og helhetlig oversikt over forskningsaktivitetene som kan gi grunnlag for målrettet kontroll og tilsyn med at regelverk følges opp.

SFKs kjerneoppgaver vil bl.a. være å:

- følge opp og implementere Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard (NFR og NP)
- ha oversikt over og være et tydelig kontaktpunkt for nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer på Svalbard (NFR og NP)
- utarbeide en årlig rapport til norske myndigheter over all forskningsaktivitet på Svalbard (NFR og NP)
- rådggi forskningsaktører og norske myndigheter iht. gjeldende politikk og strategier (NFR og NP)
- ha løpende kontakt med sentrale myndigheter og Sysselmesteren bl.a. gjennom deltagelse i det interdepartementale polarutvalget og rapportere til utvalget (NP og NFR)
- være et tydelig kontaktpunkt for planlegging og gjennomføring av besøk som omfattes av JDs retningslinjer for offisielle besøk på Svalbard knyttet til forskning (med unntak av Ny-Ålesund), samt ta imot besøk fra andre relevante forskningsaktører (NP og NFR)
- samordne og koordinere ulike samarbeidsfora (NFR og NP)
- samordne og koordinere ulike støtte- og finansieringsordninger (NFR)
- bistå Sysselmesteren i kvalitetssikring av RiS-oppføringer som inngår i søknader om forskningstillatelser (NFR og NP)

Etaten som står først, har ansvaret for å ta initiativ til samordningen. Norges forskningsråd og Norsk Polarinstitutt bes vurdere om oppgavene nevnt over er dekkende eller om det er behov for justeringer eller andre oppgaver og mekanismer som bør utvikles, som ikke utføres av andre aktører i dag, men som anses som nødvendig for å oppnå tydeligere norsk forskningsledelse. Dersom det anses å være behov for andre verktøy/hjemler for å utføre dette, bes dette også identifisert i oppgavebeskrivelsen.

Ved identifisering av behov for at SFK løser andre oppgaver innenfor Forskningsrådets og/eller Polarinstituttets mandat og funksjon, vil dette følges opp av KD og KLD i ansvarslinjen. I tillegg til oppgavene til SFK vil Norges forskningsråd og Norsk polarinstitutt ivareta særskilte oppgaver basert på Norges forskningsråds funksjon i det norske forskningssystemet og rolle som statlig forvaltningsorgan under KD og Norsk polarinstitutts rolle som direktorat under KLD.

Norges forskningsråd er bl.a. ansvarlig for behandling av søknader og prosjekttildelinger som Arctic Field Grant (AFG) og Svalbard Strategic Grant (SSG) som en del av Norges forskningsråds ordinære virksomhet. Videre er det behov for revidering av Svalbard Science Forum (SSF) sin rolle og innretning, og Norges forskningsråd bes om å utarbeide et revidert forslag til mandat for og sammensetning av SSF. I det reviderte forslaget bør en styrket rolle for Norsk polarinstitutt i SSF vurderes for å oppnå formålet om tydeligere forskningsledelse på Svalbard.

Oppgavebeskrivelsen bør videre inkludere omtale av samarbeidet mellom SFK og UNIS og omhandle forholdet til SIOS bl.a. i lys av resultatene av evalueringen av SIOS Knowledge Centre. Beskrivelsen må også omtale hvordan en mer omfattende årsrapport over forskningsaktiviteten kan framskaffes. RiS-databasen blir et sentralt verktøy for å få oversikt over forskningsaktivitet på Svalbard. Oppgavebeskrivelsen må også omtale eventuelle behov for videreutvikling av RiS-databasen slik at den kan bli et enda viktigere verktøy. Andre relevante verktøy bes også omtalt, også dersom de per i dag ikke er til stede.

Departementene presiserer at det skal settes av ressurser fra Norsk Polarinstitutt og Norges forskningsråd som sammen skal utgjøre SFK, og løse de oppgavene som er lagt til SFK innenfor gjeldende budsjettammer. Norges forskningsråd bes koordinere den daglige driften av SFK, ut ifra en fastsatt oppgavedeling og i samarbeid med Norsk Polarinstitutt. I tråd med Svalbardmeldingen skal SFK være lokalisert i Forskningsparken i Longyearbyen.

Norges forskningsråd og Norsk Polarinstitutt skal vurdere på hvilken måte SFK best kan bidra til å oppnå målene beskrevet i forskningsstrategien for Svalbard, og hva det eventuelt vil kreve av ressurser. Modellen som foreslås må være mulig å gjennomføre innenfor gjeldende budsjettammer.

Oppstart av SFK forventes innen 1. januar 2026. Etter utsendelsen av oppdragsbrevet vil det bli kalt inn til et oppstartsmøte mellom etatene og KD, KLD, UD og JD, og eventuelt med bidrag fra underliggende etater/tjenester.

Med hilsen

Espen Solberg
avdelingsdirektør

Aud Ingvild Slettemoen
avdelingsdirektør

Det kongelege kunnskapsdepartement
Det kongelege klima- og miljødepartement

Ifølgje liste

Dykkar ref

Vår ref

Dato

23/214-

18. september 2024

Planlegging av norsk deltaking i det internasjonale polaråret 2032-2033

Regjeringa har i tråd med Noregs forvaltaransvar over norsk territorium og strategiske interesse i dei polare områda, gitt si tilslutning til norsk deltaking i det internasjonale polaråret 2032-2033 (IPY).

Planlegginga fram mot 2032 vil skje i dialog mellom relevante departement, særleg Kunnskapsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Utanriksdepartementet, og Noregs forskingsråd og Norsk Polarinstitut.

Vi ber om at Forskingsrådet og Polarinstitutet etablerer ein nasjonal planleggingskomite og leier planlegginga frå hausten 2024 og fram mot 2032, i dialog med ansvarlege departement.

På sikt foreslår vi at Forskingsrådet får ansvar for eit nasjonalt IPY-sekretariat for nasjonal organisering og koordinering, som ved forrige IPY. Forskingsrådet får òg ansvar for handtering av søknadsprosessar og tildeling av prosjekt. Vi foreslår vidare at det blir sett ned ein fagleg IPY-komité, sett saman av institusjonar og ressurspersonar med fagleg spisskompetanse, og at den vert leia av Polarinstitutet.

Departementa forventar at planlegging og organisering av IPY vil ha eit omfang på om lag 3-4 mill. kroner årleg på sikt. I startfasen (2024-2025) legg vi til grunn at Forskingsrådet og Polarinstitutet sett av ressursar innanfor egne budsjetttrammer.

Søknad om auka løyving for å vareta meirarbeidet med IPY etter 2025 kan fremmast i den ordinære årlege budsjettprosessen overfor dei respektive departement. For forskingsrådet bes det fremmast i tråd med [Retningslinjer for styring av virksomhetskostnader i Forskingsrådet \(kap. 285 post 55\)](#). Vi forventar på same måte at forslag om omfang og

innretning på norsk forskning i samband med IPY blir fremma i form av satsingsforslag til statsbudsjettet i åra fram mot 2032.

Vi ber Forskingsrådet i samråd med Polarinstituttet om å kalle inn til eit felles oppstartsmøte med ansvarlege department samt Utanriksdepartementet i løpet av hausten for å drøfte mandat for arbeidet og diskutere vidare samarbeid, etter at den nasjonale planleggingskomiteen er etablert. Me ber Forskingsrådet og Polarinstituttet om å laga utkast til eit mandat som kan diskuterast i møtet.

Med helsing

Audun Digerud
avdelingsdirektør

Aud Ingvild Slettebøen
avdelingsdirektør

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrivne signaturar

Adresseliste

Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Norsk Polarinstitutt	Postboks 6606 Langnes	9296	TROMSØ

Sak S 30.2/25

Kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVAST)

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Benedicte Løseth	Heidi Dybesland	1. Delleveranse1 2. Delleveranse 2

Fra

Administrerende direktør

Mari Sundli Tveit

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet arbeider Forskningsrådet, Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier (KVAST).

Styret tar saken til orientering og gir sin tilslutning til arbeidet som er gjort og planene for videre prosess. Styret ber om å bli holdt orientert om videre arbeid.

Kort bakgrunn

Regjeringen har tatt initiativ til å utvikle et mer systematisk kunnskapsgrunnlag om hvilke teknologiområder og konkrete teknologier som til enhver tid vurderes som særlig sensitive for den nasjonale sikkerheten og hvordan forskningsfronten utvikler seg over tid. En felles forståelse av dette på tvers av ulike sektorer er en forutsetning for å kunne iverksette målrettede og proporsjonale risikoreducerende tiltak, både på virksomhets- og myndighetsnivå. Et slikt felles kunnskapsgrunnlag er også viktig for å kunne vurdere hvor det er behov for å utvikle nasjonal kunnskap og kompetanse.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Vi viser til orienteringssak om KVAST i styremøtet 5. desember og 6. februar. Saken fremmes for at Styret skal bli orientert om og gi sin tilslutning til arbeidet med å utarbeide et kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier.

Hovedpunkter

Oppdraget fra Kunnskapsdepartementet skal bidra til å etablere et mer helhetlig kunnskapsgrunnlag om hvilke teknologiområder og konkrete teknologier som til enhver tid vurderes som særlig sensitive for nasjonal sikkerhet, og hvordan forskningsfronten utvikler seg over tid.

Den første delleveransen (vedlegg 1) er en beskrivelse av

- a. valg av metode
- b. videre fremdriftsplan, som angir tidspunkt for øvrige delleveranser og tilhørende statusmøter med oppdragsgiver.
- c. hvem som i utgangspunktet vurderes som de mest relevante aktørene på hvert av de aktuelle teknologiområdene, hvordan vi vil gå frem for å identifisere flere aktuelle bidragsyttere og hvordan man vil involvere disse aktørene i videre arbeid.

Den andre delleveransen (vedlegg 2) sammenstiller eksisterende kunnskap om kritisk, sensitiv og strategisk teknologi mellom forskjellige land og sektorer, med et mål om å lage et videre kunnskapsgrunnlag og forslag til en norsk oversikt over sensitive teknologier med hensyn til nasjonal sikkerhet.

Sensitive teknologier er definert som *teknologier som ved tilegnelse fra uønskede aktører, vil kunne påvirke norske sikkerhetsinteresser og teknologisk konkurranseevne negativt*

Forslaget er i stor grad overlappende med EUs liste over kritiske teknologier, men med noen tillegg. Det foreslås å utvide eksisterende kategorier med teknologiområder i EUs liste samt å introdusere en ny kategori kalt "Undervannsteknologi". Den «nye» kategorien omfatter spesielt teknologi for navigasjon, kommunikasjon og (miljø)sensorer under vann. Se vedlegg 2, figur 5.3.

Forslaget skal forankres og kvalitetssikres gjennom involvering av UH-institusjoner, forskningsinstitutter og forsvarsindustri. Det vil settes ut et oppdrag for å få gjennomført en kartlegging av hvordan oversikten samsvarer med miljøer som forsker på disse teknologiene. I tillegg vil vurdering av forhold knyttet til sårbarhet, risiko, mangler og komparative fortrinn kartlegges.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Styret vil få forelagt orientering om arbeidet med delleveranse 3 og delleveranse 4 på møtet i oktober.

Kunnskapsdepartementet
Att: Mette Lending
Postboks 8119 Dep,
0032 Oslo

Vår saksbehandler / tlf.
Heidi Dybesland/98406052

Vår ref.
24/6019

Deres ref.
[Ref.]

Sted
Oslo 15.01.2025

Kunnskapsgrunnlag for vurdering av sensitive teknologier - delleveranse 1: beskrivelse av gjennomføring

Vi viser til oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, Forsvarsdepartementet og Justisdepartementet av 31. oktober 2024. Norges forskningsråd, Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet har sammen utarbeidet delleveranse 1, og kommer til å jobbe sammen på de ulike delleveransene.

I delleveranse 1 er vi bedt om å beskrive hvordan arbeidet i delleveransene 2-5 i oppdraget er tenkt gjennomført med tanke på:

- a. valg av metode
- b. fremdriftsplan, inkludert tidspunkt for delleveranser og tilhørende statusmøter med oppdragsgiver
- c. identifisering og involvering av relevante aktører i arbeidet

Håndteringen av eventuell gradert informasjon og resultater fra kunnskapsgrunnlaget vil vurderes løpende.

Delleveranse 2

Fra oppdragsbeskrivelsen:

Utarbeide en systematisk sammenstilling av relevant eksisterende kunnskap / oversikter / lister som omhandler sensitive teknologier, på tvers av ulike land og sektorer, og identifisere eventuelle kunnskapshull av betydning for norske forhold og behov, samt gi anbefalinger om hvordan disse hullene eventuelt kan tettes.

Vi har valgt å dele utarbeidelsen av denne leveransen i tre trinn:

1. Sammenligne den systematiske sammenstillingen fra EU med tilsvarende lister f.eks. fra USA, Storbritannia, Canada, Australia og NATO.
2. Med utgangspunkt i EUs liste over kritiske teknologier, utarbeide en systematisk sammenstilling med relevante norske dokumenter som omhandler kritiske/sensitive teknologier med betydning for nasjonal og alliert sikkerhet.
3. Basert på den systematiske sammenstillingen, identifisere eventuelle kunnskapshull som kan ha betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser.

Operasjonalisering og begrepsavklaring

Oppdragsbeskrivelsen påpeker behovet for en felles forståelse om hvilke teknologiområder og konkrete teknologier som vurderes som kritiske/sensitive. Vi forutsetter at det skal vurderes som kritisk/sensitivt opp mot nasjonal sikkerhet, forskning, utvikling og innovasjon – og dermed en sentral forutsetning for å kunne iverksette målrettede og proporsjonale risikoreducerende tiltak.

Etableringen av en felles begrepsforståelse av hva som er kritisk og/eller sensitive teknologier anses nødvendig. Dette forslås gjennomført ved å oversette EUs kritiske teknologiområder for økonomisk sikkerhet (Critical Technology Areas for the EU's economic security) til norsk, tilpasset norsk kontekst og behov, kvalifisert av relevant fagekspertise. Videre vil det, for å sikre et presist begrepsapparat, fremmes en omforent definisjon for påfølgende risikovurdering av kritiske/sensitive teknologier.

En foreløpig arbeidende definisjon er at sensitive teknologier kan være:

Avanserte og fremvoksende teknologier viktige for norsk sikkerhet, forskning, utvikling og innovasjon, som ved tilegnelse fra utenlandske statlige, statlig støttede, eller ikke-statlige aktører vil kunne medføre skadefølger for nasjonal og alliert sikkerhet, økonomisk konkurranseevne og/eller samfunnskritiske områder.

Systematisk sammenstilling (trinnene 1 og 2)

EUs liste over kritiske teknologier legges til grunn for sammenstillingen og ses opp mot andre relevante lister, oversikter og kunnskap knyttet til kritiske/sensitive teknologier av strategisk betydning for nasjonal sikkerhet. Utgangspunktet for datainnsamlingen er de dokumenter som henvises til i Vedlegg B: Vurdering av fag- og teknologiområder i rapporten Et helhetlig forskningssystem for åpen, skjermet og gradert forskning.

Ved å se EUs liste over kritiske teknologier opp mot andre relevante lister vil vi, innenfor hvert enkelt teknologiområde, kunne identifisere manglende eller svak omtale på tvers av de ulike listene/dokumentene. Dette gjøres ved å undersøke om det finnes kritiske/sensitive teknologier som omtales i nasjonale og allierte dokument eller i dokumenter fra sentrale allierte utenfor EU som ikke er på EUs lister og motsatt.

I etterkant vil vi kvalitetssikre den tilgjengelige kunnskapen som omhandler kritiske/sensitive teknologier for å avdekke eventuelle hull eller mangler. Dette vil blant annet gjøres gjennom dialog med eierne av de ulike dokumentene og relevante miljøer (se også delleveranse 3).

Utvide horisonten (trinn 3)

I de foregående trinnene benyttes eksisterende dokumenter for å etablere et kunnskapsgrunnlag og identifisere gap. Det er hensiktsmessig å kvalitetssikre og utfordre dette kunnskapsgrunnlaget med flere kilder, herunder å gjøre vurderinger og få innspill på hvilke teknologiområder som er spesielt viktige for Norge. Det foreslås for eksempel å gjennomføre en undersøkelse til medlemmene i Forsvars- og Sikkerhetsindustriens forening (FSi). Grunnen til at FSi er relevant her, er at særskilte norske kunnskapsbehov vil være knyttet til forsvarsmateriell som utvikles og produseres i Norge. Mulige aktører er EOS-tjenestene, DEKSA og aktører i UH- og instituttsektoren, med flere.

Trinn 3 skal gjennomføres i samspill med delleveranse 3. Det gjelder informasjonsmøte, undersøkelse/survey, dialoggrunder og uavhengig vurdering av eksperter.

Frist for trinn 1: **7. mars 2025.**

Frist for trinn 2 og 3: **19. september 2025.**

Delleveranse 3

Fra oppdragsbeskrivelsen:

Kartlegge hva som er Norges posisjon innenfor disse sensitive teknologiene per i dag. Noen sentrale spørsmål med tanke på videre politikkutvikling er:

- Hvem er sentrale nøkkelaktører og hvor finnes de viktigste fagmiljøene innenfor hvert teknologiområde?
- På hvilke av de aktuelle teknologiområdene er Norge per i dag ledende?
- På hvilke områder mangler Norge nasjonal kunnskap/kompetanse som vi bør ha?
- Hvem samarbeider Norge med på hvilke områder?
- På hvilke områder er Norge avhengig av samarbeid med hhv. allierte og ikke-allierte?

Eksisterende kilder

Spørsmålene over vil delvis kunne besvares gjennom eksisterende kilder:

- Evaluering av matematikk, IKT og teknologi (kommer mars/april 2024). Spørsmål om Norges posisjon innenfor sensitive teknologier skal besvares av den nasjonale komiteen for hovedrapporten.
- Evaluering av naturvitenskap 2022–2024. Evalueringen vurderte blant annet Norges posisjon innen energiteknologi og kvanteteknologi.
- Forskningsrådets oversikt over prosjekter og samarbeidspartnere.
- Norske prosjekter i Horisont Europa, European Defence Fund (EDF) og Digital Europe.

- Samarbeidsmønstre via Web of science.
- NIFU-oppgavet «Kunnskap og sikkerhet i en ny geopolitisk tid».

Involvering av aktuelle miljøer

I tillegg til eksisterende kilder vil vi foreta eller bestille en kartlegging i aktuelle miljøer i UH-sektoren, instituttsektoren og forsvarsindustrien for å besvare spørsmålene som er skissert i oppdraget. Vi vil også vurdere om det er andre spørsmål kan være aktuelle.

Vi ser for oss fire trinn:

1. Møte med institusjons-/organisasjonsledere og andre aktuelle aktører som UHR, FFA og FSi i slutten av februar for å kommunisere hva oppdraget består i og hvordan det er tenkt gjennomført. Formålet er både å sikre at alle får det samme budskapet og at vi får tilbakemelding på forslag til prosess og involvering.
2. Undersøkelse/survey til aktuelle UH-institusjoner/institutter/industri med spørsmål om hvordan forslaget til liste over sensitive teknologier faller sammen med miljøenes, hvilke konkrete teknologier de forholder seg til, hvem de samarbeider med innenfor teknologiene, hvor Norge har konkurransefortrinn, risikovurdering m.m.
3. I etterkant av undersøkelsen legges det opp til dialog med enkeltmiljøer som forsker på, anvender eller finansierer sensitive teknologier.
4. Mulig innhenting av en samlet vurdering av spørsmålene som skal vurderes i delleveranse 3 fra uavhengige eksperter.

Resultatene fra delleveranse 3 vil være særlig relevant i oppfølgingen av rapporten *Et helhetlig forskningssystem for åpen, skjermet og gradert forskning*.

Frist for leveranse: **19. september 2025**.

Delleveranse 4

Fra oppdragsbeskrivelsen:

Analysere konkrete teknologiområder/ev. underkategorier både med tanke på risikonivå og hvilken type risiko som er forbundet med hvert enkelt område, bl.a. med henblikk på

- teknologiens muliggjørende potensial
- sannsynligheten for at flerbrukspotensialet realiseres til militær bruk
- risiko for misbruk til menneskerettighetsbrudd mv.

Samle resultatet av analysene i en oversikt som skal kunne deles bredest mulig.

Delleveranse 4 skal ta utgangspunkt i oversikt og lister over sensitive teknologier i delleveranse 2 og gjennomføre en analyse av teknologiområder med eventuelle underkategorier. Analysen skal ta utgangspunkt i teknologiens egenart og mulige bruksområder med tanke på risikonivå og hvilken type risiko som er forbundet med hvert enkelt område.

- Teknologiområdets potensielle bruksområder for å ivareta nasjonal sikkerhet og samfunnsikkerhetsinteresser
- Teknologiområdets potensielle bruk hos trusselaktører
- Sannsynligheten for at flerbrukspotensialet realiseres til militær bruk eller på andre måter som kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser
- Behovet for skjerming av informasjon

Følgende kilder er så langt identifisert:

- Delleveranse 2 og 3.
- Trussel- og risikovurderinger fra EOS-tjenestene og Nasjonalt etterretnings- og sikkerhetssenter (NESS).
- NIFU-oppgavet «Kunnskap og sikkerhet i en ny geopolitisk tid».
- Input fra samtaler med sentrale aktører i kunnskapssektoren og industrien
- Skriftlige vurderinger fra EU og andre nordiske land.
- På områder NSM har aktiviteter eller interesse for kan vi gjenbruke eller utarbeide tilpassede vurderinger.

Avhengig av både delleveranse 2 og omfanget av arbeidet kan det vurderes å anmode om informasjon fra:

- Samarbeidende tjenester nasjonalt og internasjonalt.
- Internasjonale organisasjoner der NSM representerer sikkerhetsmyndighetene eller deltar i sikkerhetsarbeid.
- Relevante deler av forsvarsindustrien og forsvarssektoren.

Om det skulle bli aktuelt, vil det være naturlig at FFI og NSM samarbeider om de to siste kulepunktene.

Vurderinger knyttet til Norges nåværende posisjon innenfor de ulike områdene er ikke en del av denne delleveransen, men det vil gjøres en overordnet vurdering av risiko knyttet til nåværende internasjonalt samarbeid om de ulike kategoriene der det er kjent.

Resultatet skal samles i et dokument som viser en oversikt som skal deles bredest mulig.

Frist for leveranse: **31. oktober 2025.**

Delleveranse 5

Fra oppdragsbeskrivelsen:

Foreslå mulig system for håndtering av relevant kunnskap etter at oppdraget er fullført:

- Vurdere hvilke resultater/produkter fra oppdraget som vil kreve kontinuerlig oppdateringer blant annet som følge av teknologiutviklingen og hvor forskningsfronten til enhver tid befinner seg mv.
- Basert på dette, foreslå en egnet rigg for løpende drift og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget etter at oppdraget er fullført (dvs. fra og med 2026).

Besvarelsen vil avhenge av det kunnskapsgrunnlaget som utvikles. Det vil bli tydeligere underveis i prosjektet hvilken metode og involvering som kreves.

Frist for leveranse: **31. desember 2025.**

Delleveranse 6

Fra oppdragsbeskrivelsen:

Levere en sluttrapport fra arbeidet som sammenfatter sentrale hovedfunn og erfaringer fra gjennomføring av oppdraget.

Forskningsrådet, NSM og FFI skal sammen utarbeide sluttrapporten. Vi vil vurdere å opprette en referansegruppe for å sikre kvaliteten på rapporten.

Frist for leveranse: **31. desember 2025.**

Oversikt over statusmøter og leveranser

	Statusmøte	Leveranse
Delleveranse 1	31. januar	15. januar
Delleveranse 2	4. mars	7. mars
Oppdatering	23. mai	
Delleveranse 3	12. september	19. september
Delleveranse 4	24. oktober	31. oktober
Delleveranse 5 og 6	5. desember	31. desember

Vi tar gjerne et møte med oppdragsgiver i januar 2026 etter at alle leveransene er levert.

Vi ser frem til dialog om forslaget på møtet 31. januar.

Med vennlig hilsen
Norges forskningsråd

Benedicte Løseth
Områdedirektør
Forskningsystemet og internasjonalisering

Johannes W. Løvhaug
Avdelingsdirektør
Forsknings- og innovasjonssystemet

Brevet er elektronisk signert

Sak S 30.3/25

Orientering om stortingsmelding om forskningssystemet

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Benedicte Løseth	Lillian Baltzrud	1. Meld. St. 14 (2024-2025) Sikker kunnskap i en usikker tid

Fra
Administrerende direktør
Mari Sundli Tveit

ORIENTERINGSSAK

Forslag til vedtak Styret tar informasjonen til orientering

Kort bakgrunn

21. mars ble stortingsmeldingen om forskningssystemet (systemmeldingen), [Meld. St. 14 \(2024-2025\) Sikker kunnskap i en usikker tid](#), lagt fram. Systemmeldingen, sammen med en egen gjennomgang av Forskningsrådets rolle og funksjoner, ble varslet i [Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 - 2032](#). Gjennomgangen av Forskningsrådet ble gjennomført som en egen prosess høsten 2023¹. KD konkluderte med at gjennomgangen av Forskningsrådet med dette var gjennomført, og at den kommende systemmeldingen derfor skulle handle om de øvrige delene av det norske forskningssystemet.

Fra systemmeldingen ble varslet høsten 2022, til den ble lagt fram våren 2025, har det skjedd store endringer i den geopolitiske situasjonen og i forståelsen av konsekvensene endringene har for det norske forskningssystemet. Dette preger i høy grad den framlagte stortingsmeldingen og gjenspeiles i meldingstittelen «Sikker kunnskap i en usikker tid».

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Stortingsmeldingen om forskningssystemet gir Forskningsrådet nye oppdrag og utvidede ansvarsområder. Det er derfor viktig at styret i Forskningsrådet er kjent med innholdet i meldingen.

Hovedpunkter

Stortingsmeldingen tar utgangspunkt i noen sentrale temaer og legger fram regjeringens tiltak for å styrke det norske forskningssystemet innenfor disse temaene. Meldingen setter med det retning for det norske forskningssystemet. Den styrker også Forskningsrådets rolle i forskningssystemet.

Overordnet om Forskningsrådets roller

Regjeringen forventer at:

Forskningsrådet *videreutvikler rådgivningsrollen*. Myndighetene har behov for at Forskningsrådet gir helhetlige og uavhengige forskningspolitiske råd, det fordrer at Forskningsrådet har gode analyser av nasjonale forskningsbehov og av kapasitet, og at Forskningsrådet evner å se ut over sine egne virkemidler og sin egen

¹ Gjennomgangen inkluderte en ekstern innspillsrunde der 88 aktører fra ulike sektorer sendte inn innspill, samt en egen møteserie i regi av KD, om Forskningsrådets rolle og funksjoner. Møteserien ble oppsummert i egen rapport fra NIFU: [Forskningsrådets rolle og funksjoner](#).

rolle. Regjeringen etterspør statistikk, analyser og øvrig *kunnskapsgrunnlag* på en rekke områder

- Forskningsrådet *videreutvikler rollen som finansør*, inkludert utrede hvordan Forskningsrådets virkemidler kan utvikles til også å omfatte midler til skjermet og gradert FoU.
- Forskningsrådet fortsetter å *utvikle og forbedre virksomheten* for å kunne ivareta nye og endrede oppgaver i forsknings- og innovasjonssystemet.

Overordnet om styring og koordinering på tvers av departementer

- *Det er behov for å forbedre praktiseringen av sektorprinsippet.* Regjeringen vil derfor arbeide for en sterkere koordinering av departementenes samlede forskningsinnsats, i lys av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.
- Regjeringen vil legge til rette for mer *samordnet informasjonsdeling, rådgivning og veiledning på tvers av ulike departementers ansvarsområder.*
- Regjeringen vil se på arbeidsmåter og finansieringsmekanismer for å *samordne og prioritere innsatsen for forskningsbasert kunnskap om tverrsektorielle samfunnsutfordringer.* Eventuelle tiltak skal være i tråd med sektorprinsippet for forskning.
- Regjeringen vil ta sikte på å etablere et *veiledningsmiljø hos Statistisk sentralbyrå for forsøk i forvaltningen*
- Regjeringen vil påse at *departementenes kriseplanverk omfatter kunnskapsberedskap.*

Meldingen har syv kapitler. Under vil det være en kort beskrivelse av innholdet i hvert kapittel, sammendrag av hva som er mest relevant for Forskningsrådet og de viktigste tiltakspunktene regjeringen legger opp til.

Kapittel 1. Store oppgaver krever mer av oss

Kapittelet fokuserer på hvordan forskningssystemet må tilpasse seg en verden i endring, og hvordan forskningen må bidra til å løse store samfunnsoppgaver som klima- og miljøendringer, digitalisering og internasjonal spenning. Det fremhever også behovet for mer samarbeid på tvers av fag og sektorer, samt betydningen av å ha et forskningssystem som kan håndtere komplekse etiske og sikkerhetsmessige utfordringer.

Kapittel 2 Forskningssystemet

Kapittelet gir en oversikt over det norske forskningssystemet og dets ulike komponenter. Forskningssystemet deles i inn i fire hovedsektorer: 1) næringslivet, 2) universiteter og høyskoler, 3) institutter og 4) helseforetak.

Det slås fast at Forskningsrådets rolle i forskningssystemet er å være finansieringskilde, rådgiver og møteplass, og at Forskningsrådet har et nasjonalt ansvar for forskningsformidling og for å bidra til at resultater fra forskningen tas i bruk.

Det understrekes at Forskningsrådet fortsatt skal

- være sterkt og faglig uavhengig,
- ha en sentral rolle som rådgiver overfor myndighetene og
- være tett koblet på sektorpolitikken til departementene.

Regjeringen mener at Forskningsrådet er godt rigget for å ivareta sine primæroppgaver og skal videreføres som ett sterkt råd.² Regjeringen forventer videre at Forskningsrådet fortsetter å utvikle og forbedre virksomheten, for å kunne ivareta nye og endrede oppgaver i forsknings- og innovasjonssystemet.

Kapittel 3 Et forskningssystem rustet for det digitale skiftet

Kapittelet fokuserer på hvordan det digitale teknologiskiftet påvirker forskningssystemet og hvilke tiltak som er nødvendige for å tilpasse seg denne utviklingen. For Forskningsrådets del nevnes spesielt at:

- Anbefalingene fra Konseptvalgutredningen for nasjonal tungregningskapasitet (KVU), med rådene om en stegvis utvikling og utvidelse av Sigma2, skal vurderes.
- Utlysningen for forskningssenter for kunstig intelligens og satsing på datainfrastruktur og regnekraft er viktige virkemidler.

Regjeringens viktigste tiltak på dette området er å:

- lage en nasjonal strategi for forskning, innovasjon og næringsutvikling innen kvanteteknologi.
- organisere viktige datainfrastrukturer på nye måter.
- sørge for tilstrekkelig tungregnekapasitet og utrede en nasjonal infrastruktur for regnekraft.

Kapittel 4 Forskningssikkerhet i en tid med økende internasjonal spenning

Kapittelet fokuserer på hvordan den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen påvirker forskningssystemet og hvilke tiltak som er nødvendige for å tilpasse seg denne utviklingen. Forskningsrådet gis her en ny rolle og nye oppdrag, og skal:

- Videreutvikle sin rolle som forskningspolitisk rådgiver, bl.a. knyttet til samordningen av et relevant kunnskapsgrunnlag gjennom datafangst om norsk forskningsinnsats, både på sivil og militær side.
- Videreutvikle sine virkemidler til å omfatte midler til skjermet og gradert FoU.
- Være en viktig funksjon som koblingsmekanisme mellom sivil og militær side for å understøtte videre politikkutvikling, bidra til bedre ressursutnyttelse og skape muligheter for mer FoU-samarbeid mellom sivile aktører og forsvarssektoren.
- Identifisere og vurdere muligheter for synergier og gjensidig læring om forskning med flerbruksmuligheter som kan ha anvendelse både i forsvarssektoren og sivil sektor.
- Bygge kompetanse om forsvarssektorens FoU-aktivitet og forvaltning, samt samarbeide tettere med relevante aktører i forsvarssektoren.

Regjeringens viktigste tiltak på dette området er å:

- legge til rette for at flere sivile forskningsmiljøer kan ta del i skjermet og gradert forskning.

² Det er regjeringens vurdering at det ikke er behov for større omlegginger og organisatoriske endringer i Forskningsrådet nå. Forskningsrådet har vært i kontinuerlig utvikling og har gjennomgått store omstillinger i de senere årene. I teksten beskrives også overgangen fra nettobudsjettering til bruttobudsjettering med forventede konsekvenser.

- styrke norsk forskningsledelse på Svalbard gjennom å etablere Svalbard forskningskontor.
- gjennomføre en midtveisevaluering av Panorama-strategien.

Kapittel 5 Et forskningssystem som fremmer omstilling i næringslivet

Kapittelet fokuserer på hvordan forskning kan bidra til å styrke innovasjon og produktivitet i næringslivet.

Et oppdragsmarked i endring, med fallende inntekter fra næringslivet, nevnes i et eget underkapittel. Det problematiseres at mer av samarbeidet mellom FoU-organisasjoner og næringslivet har flyttet seg til bidragsprosjekter, og det varsles en gjennomgang av forskningsinstituttenes rolle i forskningssystemet.

Det fremheves at Forskningsrådet spiller en sentral rolle i å fremme samarbeid mellom næringslivet og forskningsmiljøer, for å styrke bedriftenes innovasjonsevne og øke sannsynligheten for innovasjoner. Forskningsrådets virkemidler for å støtte innovasjon og omstilling i næringslivet (Innovasjonsprosjekt for næringslivet, kompetanse- og samarbeidsprosjekter, SFI/FME og nærings-ph.d.) nevnes også spesifikt, samt at det er satt i gang en utredning for å se nærmere på om forskningsvirkemidlene totalt sett bidrar tilstrekkelig til samarbeid og spredning av kunnskap, i tillegg til at det er satt i gang et arbeid for å se på hvordan SFI kan utvikles til å bli mer relevant for næringslivet. Tiltak som skal settes i gang er bl.a. at evaluering av Grønn plattform-ordningen skal gjennomføres i 2025.

Regjeringens viktigste tiltak på dette området er å:

- utrede nye tiltak for å stimulere til samarbeid og øke den private finansieringen.
- vurdere sammensetningen av de næringsrettede ordningene og se på samarbeidet mellom forskningsinstituttene og næringslivet.
- styrke oppdragsforskningen, bl.a. ved å videreutvikle og konkretisere Forskningsrådets vedtektsfestede strategiske ansvar for instituttsektoren, inkludert kvalitetssikring av kunnskapsgrunnet for instituttene.

Kapittel 6 Forskerkompetanse i bredden av næringslivet

Kapittelet fokuserer på hvordan forskerkompetanse kan bidra til målrettet omstilling i arbeidslivet. Det diskuterer også barrierer for internasjonal rekruttering til høyere utdanning, forskning og arbeidsliv.

Kapittelet omtaler at Forskningsrådet har flere virkemidler som bidrar til å utvikle forskerkompetanse og sikre at den blir brukt effektivt i bredden av arbeidslivet (støtte til ph.d.- og postdoktorstillinger og Nærings- og Offentlig sektor ph.d.).

Regjeringen vil sørge for at doktorgradsutdanningene er relevante, og vil derfor:

- ta flere grep for å se nærmere på dagens doktorgradsutdanning med mål om å dimensjonere den i tråd med samfunnets behov.
- sette ned et ekspertutvalg som skal gjøre en helhetlig vurdering av dagens situasjon og anbefale hvordan fremtidens doktorgradsutdanning bør se ut.
- iverksette en gjennomgang av hvordan rammetilskudd til UH-sektoren disponeres til doktorgradsutdanning ved institusjonene.

Regjeringen vil tiltrekke og beholde flere internasjonale talenter, og vil derfor:

- fjerne krav til språkopplæring for stipendiater og postdoktorer, og heller se på andre virkemidler for å sikre norsk fagspråk og forberede kandidatene på det norske arbeidslivet.
- vurdere innretningen av studieavgiften for internasjonale studenter fra utenfor EØS.
- undersøke hvilke barrierer som møter internasjonale forskere i Norge, og finne ut av hva vi kan gjøre for å beholde flere internasjonale forskere etter at de er ferdige med sin doktorgrad eller sitt postdoktorprosjekt.

Kapittel 7 Forskning som samfunnet har tillit til og bruker

Kapittelet fokuserer på verdien av forskning og hvordan den brukes i samfunnet, og beskriver hvordan forskning bidrar til å løse samfunnsutfordringer og forbedre livskvaliteten. Kapitelet fremhever:

- Forskningsrådets rolle i strategi for vitenskapelige publiseringer i 2024.
- At Forskningsrådet er en av ti europeiske forskningsfinansierende organisasjoner som har gått sammen om å støtte diamantpubliseringsplattformen Open Research Europe (ORE).
- Forskningsrådets sekretariatfunksjon i nasjonalt nettverk for folkeforskning.
- At Forskningsrådet har utarbeidet etiske retningslinjer for involvering av innbyggere i forskning.

Regjeringens viktigste tiltak på dette området er å:

- arbeide videre for å nå målet om full og åpen tilgang til vitenskapelige resultater
- sørge for at Den nasjonale støtteordningen for åpne norskspråklige tidsskrifter i humaniora og samfunnsvitenskap (NÅHST) utvides for å sikre gode norskspråklige diamanttidsskrifter og norsk som fagspråk på flere fagområder
- påse at departementenes kriseplanverk omfatter kunnskapsberedskap

Forberedelse / prosess

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Meldingen legges fram for Stortinget og forventes behandlet i inneværende stortingsperiode. Styret vil bli orientert om Stortingets behandling og eventuelle oppfølgingspunkter som konkretiseres da.

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

24/5477-

2. april 2025

Oppdragsbrev om vurdering av forskningsbehovet knyttet til Nasjonaljubileet 2030

Viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2025 hvor et oppdrag om å gjøre en vurdering av forskningsbehovet knyttet til Nasjonaljubileet 2030 er omtalt.

Kunnskapsdepartementet fikk i fjor en søknad fra 'Nasjonaljubileet 2030 - Nettverk for forskning og kunnskapsformidling' om støtte til finansiering av et forskningsprogram gjennom Norges forskningsråd etter modellen til 'forskning for grunnlovsjubileet 2014', se vedlegg. Nettverket ba Kunnskapsdepartementet om å bevilge 90 millioner kroner over seks år for perioden 2025-2030. Tilbakemelding til nettverket var at «I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025 er det ikke prioritert midler til dette tiltaket. Kunnskapsdepartementet vil be Norges forskningsråd om å gjøre en kartlegging av behovet for øremerket finansiering til et forskningsprogram knyttet til Nasjonaljubileet 2030 om de temaene foreslått i søknaden.»

Ettersom det er etablert gode mekanismer for tildeling av forskningsmidler gjennom Forskningsrådet må det foreligge tungtveiende behov for eventuelt øremerkede satsninger. Øremerket prioritering av midler til forskning relatert til Nasjonaljubileet må være basert på faglige vurderinger samt en overordnet vurdering av behovet opp mot andre tiltak og må eventuelt skje gjennom en omprioritering innenfor eksisterende rammer.

Vi ber på bakgrunn av dette Forskningsrådet om å gjøre en kortfattet vurdering av forskningsbehovet knyttet til Nasjonaljubileet 2030. Videre ber vi om at vurderingen omtaler eventuelt behovet for en øremerket forskningssatsing knyttet til Nasjonaljubileet 2030 og

behovet for prioritering av dette opp mot andre tiltak. Oppdraget skal gjennomføres innenfor egne rammer og bes ferdigstilles innen 1. oktober.

Hvis dere har spørsmål eller behov for flere avklaringer er det bare å ta kontakt.

Med hilsen

Espen Solberg (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Kari Johansen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Sak S 31/25

Styreseminar: Forberedelse til budsjettforslag 2027

Til	Ansvarlig Direktør	Saksbehandler	Vedlegg
Styret	Jesper W. Simonsen	Stig Slipersæter, Nina Therese Maubach, Randi Søgne	

Fra
Administrerende direktør

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak Styret ber administrasjonen forberede budsjettforslag 2027 i tråd med signaler fra styreseminarene i mars og april.

Kort bakgrunn

Forskningsrådet skal hvert år fremme budsjettforslag (for år +2) til regjeringen og departementene innen 1.november. Budsjettforslaget er Forskningsrådets viktigste overordnede rådgivingsdokument, i tillegg til mer spesifikke svar på bestillinger knyttet til Stortingsmeldinger etc.

Både form og innhold i budsjettforslaget er utviklet over tid i dialog med Kunnskapsdepartementet og ut fra styrets ønsker. Budsjettforslaget består av (del 1) som er et overordnet forskningspolitisk råd fra Forskningsrådets styre om helheten i norsk forskning og hva Forskningsrådet bidrag til dette bør være og (del 2) som er detaljerte råd om satsinger til hvert enkelt departement og som bidrar til å realisere rådene i budsjettforslagets del 1. Del 2 vedtas av Forskningsrådets administrerende direktør.

Budsjettforslagene følger en fireårs syklus med en mer omfattende gjennomgang av utfordringsbilde og prioriteringer hvert fjerde år og en enklere oppdatering i de mellomliggende år, selvsagt med mulighet til å ta inn nye elementer om det er behov for det. Vi er nå kommet fram til det første budsjettforslaget i en ny fireårsperiode.

Kunnskapsdepartementets frist for oversendelse av budsjettforslaget 1. november har vist seg å være sent på året for at budsjettforslaget skal bli et reelt bidrag til budsjettprosessene i noen departementer og den offentlige debatt om forskningens rolle fram mot disse. Dette er bakgrunnen for at vi foreslår å framskynde del 1 til styremøtet 2. juni, og at deler av det underliggende materialet for del 2 kan oversendes til departementene fra og med oktober.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Det er behov for grundige forberedelser i Styret før vedtak av budsjettforslagets del 1 i juni. Det legges opp til at dette skjer gjennom en styreseminarform på styremøtene og behandling av et førsteutkast i dette styremøtet (sak S 32/25).

Hovedpunkter

Budsjettforslagets del 1 skal dels inneholde et overordnet forskningspolitisk råd, uavhengig av forskningsinnsatsen gjennom Forskningsrådets budsjetter. Det er naturlig at styret som regjeringens fremste forskningsstrategiske rådgiver gir kunnskapsbaserte råd om hva som skal til for at forskning og innovasjon blir dimensjonert og innrettet slik at samfunnet kan dra nytte av den i møtet med nye og svært alvorlige samfunnsutfordringer. Kunnskapsdepartementet skriver i tilbakemeldingsdokumentet til Årsrapport for 2024: «*myndighetene (trenger) at Forskningsrådet gir helhetlige og uavhengige forskningspolitiske råd av typen «hva*

Norge trenger fremover».» I denne sammenheng er det også naturlig at Forskningsrådets styre gir råd om hva som skal til for at forskning og innovasjon blir tatt i bruk i verdiskaping i næringslivet, nødvendig omstilling i offentlig sektor og i utviklingen av ny politikk.

I styremøtet i februar møtet var det seminar om

- Utvikling i det europeiske forskningssamarbeidet og forberedelsene til neste rammeprogram

Temaene for seminaret på styremøtet i mars var:

- Endringer i utfordringsbildet
- Verdiskaping i næringslivet

På dette møtet foreslår vi at styret på tilsvarende vis går grundig inn på

- Forskningens rolle i nødvendige omstillinger i offentlig sektor
- Forskningens rolle i kriser

Hver av disse vil bli innledet av en kort muntlig presentasjon fra administrasjonen. Lysarkene til disse innledningene gjøres tilgjengelig for styret noen dager før møtet.

Forslag til tema for seminaret i styremøtet i juni:

- Økt bruk av forskning som grunnlag for utvikling av ny politikk

Budsjettforslagets del 1 skal også på overordnet nivå beskrive Forskningsrådets bidrag. Del 1 rammer inn det mer detaljerte budsjettforslag i del 2 som utarbeides av administrasjonen. I denne sammenhengen er det viktig å få tidlige signaler om hvilke utfordringer og prioriteringer styret ønsker å løfte fram i budsjettforslaget.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet forslaget.

Videre saksgang

Administrasjonen vil utforme et utkast til budsjettforslag 2027 på grunnlag av diskusjonen i styret. Utkastet legges fram for styret for drøfting i dette møtet, og fremmes for endelig vedtak på styrets møte i juni.

Sak S 32/25

Budsjettforslag 2027 – første drøfting

Til Styret	Ansvarlig Direktør Jesper W. Simonsen	Saksbehandler Nina Therese Maubach og Randi Søgner	Vedlegg 1. Innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027 - drøftingsnotat
Fra Administrerende direktør			

DRØFTINGSSAK

Forslag til vedtak

Styret legger til grunn at hovedlinjene i Forskningsrådets budsjettforslag 2026 videreføres og at det i budsjettforslaget 2027 vektlegges en tydelig prioritering av forskning og innovasjon på områder som møter nye og presserende utfordringer knyttet til:

- ivaretagelse av nasjonal sikkerhet og demokratiske verdier,
- håndtering av klima- og naturkriser
- videreutvikling og styrking av næringslivet
- effektivisering og omstilling av offentlig sektor

Styret ber administrasjonen utarbeide forslag til Forskningsrådets innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027 i tråd med kommentarer og innspill som framkom i møtet.

Kort bakgrunn

I tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet er Forskningsrådet bedt om å utforme et budsjettforslag for 2027 som skal oversendes departementene innen 1. november 2025. Budsjettforslaget skal bidra til helhet i forskningspolitikken og er Forskningsrådets viktigste formelle råd om hvordan offentlige FoU-investeringer må innrettes for å møte kunnskapsbehov i samfunnet, for å realisere langtidsplanen og ivareta departementenes sektoransvar for FoU.

Budsjettforslagets del 1 ferdigstilles innen sommeren for at Forskningsrådets overordnede råd om forskningsprioriteringer skal kunne tas inn i det offentlige ordskiftet gjennom sensommeren og høsten.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Sentrale momenter til prioritering av forskningsinnsatsen legges fram for drøfting i styret. Deler av drøftingsnotatet baserer seg på momenter som har framkommet i styreseminarer gjennom våren 2025. Dette er styrets første behandling av saken, som vil bli fremmet igjen for endelig vedtak på møtet i juni.

Hovedpunkter

Forskningsrådets budsjettforslag 2027 vil utformes med to deler:

- I. Innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027 er Forskningsrådets overordnede forslag til innretning på regjeringens forskningsinnsats i 2027 og videre fremover. Forskningsrådet gir her råd om forskningsinnsats som kan bidra til å håndtere et endret utfordringsbilde som bl.a. legger press på norske verdier og nasjonal sikkerhet. Denne leveransen vedtas av styret i juni.
- II. Budsjettforslag til hvert departement med konkrete satsingsforslag som følger departementenes sektoransvar for forskning og i tråd med mål og prioriteringer i langtidsplanen. Denne leveransen understøtter og

konkretiserer de forskningspolitiske rådene i punkt I og oversendes departementene fra administrasjonen innen 1. november.

Styrets tidligere råd om at offentlig FoU-innsats bør utgjøre minst 1,2 prosent av BNP, samt at andelen som kanaliseres til forskningsmiljøene gjennom Forskningsrådets nasjonale konkurransearenaer bør være på 30 prosent, opprettholdes.

Forskningsrådets overordnede råd gjelder for hele forskningssektoren og peker på temaer og utfordringer der prioritering av forskning og innovasjon anses å være sentralt. Det vil legges vekt på å gi konkrete råd om hva som bør prioriteres framover for å håndtere et endret og mer komplekst utfordringsbilde, bl.a. drøftet i seminaret på styrets forrige møte. Endringene kommer raskt og virkningene av disse er vanskelige å overskue. Forskningsrådets råd vil først og fremst være å styrke forskningssystemets evne til å levere kunnskap og løsninger som samfunnet trenger for å håndtere utfordringer, gjennom opptrapping av innsatsen på utvalgte områder og forutsigbarhet i den samlede finansieringen.

Styret inviteres til å drøfte og ta stilling til

- om premissene for Forskningsrådets budsjettforslag er tilstrekkelig utfyllende beskrevet, er det momenter som mangler eller bør utvikles bedre?
- om temaene som løftes fram, og grupperingen av disse er hensiktsmessig og tilstrekkelig begrunnet, hhv.
 - Sikkerhet, samarbeid og demokrati;
 - Innsats mot klimaendringer og naturkriser;
 - Et innovativt og konkurransedyktig næringsliv; samt
 - Fellesskap og velferd
- om de foreslåtte prioriteringene per tema er de riktige i lys av problembeskrivelsen?
- om det er andre tema og/eller prioriteringer som bør løftes fram?

I det videre arbeidet med budsjettforslag 2027 vil administrasjonen innarbeide en kortfattet analyse av status på norsk forskning, som legges til grunn for anbefaling om hvor mye som bør allokere til de ulike prioriteringene.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Administrasjonen utformer Forskningsrådets innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027 i tråd med innspill og kommentarer fra styret. Saken legges fram for endelig vedtak i styrets møte 2. juni.

Innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet 2027 - drøftingsnotat

Premisser for Forskningsrådets budsjettforslag

Det norske forskningssystemet må være skalert til å støtte alle samfunnssektorer med nødvendig kompetanse og kapasitet til å møte utfordringene og dra nytte av muligheter som oppstår. Innsatsen for å fremme høy kvalitet og tilrettelegge for kunnskapsgjennombrudd i alle deler av forsknings- og innovasjonskjeden må styrkes og det må være en hensiktsmessig balanse mellom grunnforskning, anvendt forskning og innovasjon. Norske forskningsinstitusjoner må sikres vilkår som gjør dem attraktive i møte med økt internasjonal konkurranse om forskertalenter.

For at forskning og innovasjon skal komme til anvendelse til beste for samfunnet må kunnskapen tas i bruk i næringslivet, i offentlig sektor og i samfunnet for øvrig. Dette forutsetter en velutviklet kunnskapskultur og et strategisk lederskap i næringsliv, i politikk og i forvaltning. Forskning og innovasjon basert på brukermedvirkning og som retter seg mot problemer på tvers av fag og sektorer må styrkes for å håndtere store samfunnsutfordringer.

De siste årene har verdien av forskning og innovasjon for velferd, verdiskaping, konkurransekraft og sikkerhet blitt understreket i flere sentrale dokumenter. Dette gjelder særlig Langtidsplanen for forsvarssektoren, Totalberedskapskommisjonens og Helsepersonellkommisjonens rapporter samt de tre rapportene fra EU om europeisk integrasjon, konkurransekraft og evalueringen av Horisont Europa, hhv. Letta¹, Draghi² og Heitor³rapportene.

De ovennevnte rapportene fra EU og OECDs ministererklæring (2024) begrunner behovet for en tydeligere politisk retning i forskningspolitikken, økt og langsiktig finansiering samt mekanismer for raskere bruk av forskning. En tydeligere kobling av forsknings- og innovasjonspolitik og øvrig sektorpolitikk er en slik mekanisme. Videreutvikling av policy-instrumenter, som samfunnsoppdrag mv., og økt vektlegging av samskaping og brukermedvirkning blir viktig for å møte komplekse samfunnsutfordringer.

Forskningsrådet har i foregående år gitt råd om hvordan forskning bør prioriteres i statsbudsjettene i 2025 og 2026 for å realisere overordnede mål og tematiske prioriteringer i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Disse rådene er fremdeles gyldige. Forskning inngår i alle sektorer og økt ambisjonsnivå for forskning er derfor ikke i strid med å fremme forsvarssektoren og andre presserende behov i årene framover. Det vil imidlertid påvirke innretningen på forskningen.

I innspill til forskningsprioriteringer i statsbudsjettet for 2027 legger vi til grunn et utfordringsbilde som har utviklet seg de siste årene, blant annet knyttet til nasjonal sikkerhet, hvor forskning og innovasjon spiller en viktig rolle. Skarpe prioriteringer bør kjennetegne budsjettforslaget 2027, der de

¹ [Enrico Letta: Much more than a market](#)

² [Mario Draghi: The future of European competitiveness](#)

³ [Manuel Heitor: Align, act, accelerate](#)

mest påtrengende elementene i utfordringsbildet for Norge må prioriteres. Perspektivmeldingen (2024)⁴ og Stortingsmeldingen om forskningssystemet (2025)⁵ danner et viktig bakteppe for dette innspillet, forskningssystemet må utvikles i tråd med anbefalingene i sistnevnte melding for å bli bedre i stand til å svare på utfordringene.

Raske og betydelige skift i utfordringsbildet vil også måtte medføre endringer i forskningssystemet og i et bredere kunnskapssystem. Når kriser oppstår vil Forskningsrådet være en sentral aktør for å mobilisere og sammenstille kunnskap, kompetanse og kapasitet som allerede finnes i forskningssystemet; avverge svikt i forsknings- og innovasjonssystemet; tilrettelegge for økt innsats og ev. endret innretning for å få fram ny kunnskap; samt sikre godt samarbeid med andre aktører. Mindre forutsigbarhet fordrer større fleksibilitet i tildelingene av midler til forskning. I møte med kriser vil det være avgjørende å kunne disponere FoU-budsjettet effektivt slik at midlene kan settes i arbeid på områder der behovene er størst. For å møte en krisesituasjon må man derfor på forhånd ha etablert mekanismer for effektivt å omprioritere eller oppprioritere forskningsmidlene (jf. Stortingsmeldingen om forskningssystemet, kap. 1.4.5).

Forskningsrådet opprettholder rådet fra tidligere års budsjettforslag om at offentlige FoU-investeringer må økes til minst 1,2 prosent av BNP, noe som ikke er i strid med målet om økte budsjetter til forsvarssektoren. Tvert imot vil økt FoU-innsats både bidra til effektiv bruk av store forsvarsinvestering og samtidig bidra til å dempe negative virkninger som omprioriteringer på statsbudsjettet kan ha på andre sektorer. Både Finland og Sverige har innenfor det samme sikkerhetspolitiske utfordringsbildet vedtatt storstilte offentlige satsninger på forskning og innovasjon som begrunnes i behov for bærekraftig økonomisk vekst, verdiskaping og konkurransekraft.

Forskningsrådets andel av den offentlige forskningsfinansieringen har over tid gått ned fra ca. 26 prosent i perioden 2011-2019 til ca. 23 prosent i 2024. Med vekst i de generelle FoU-budsjettene bør andelen av de offentlige midlene som kanaliseres til forskningsmiljøene gjennom Forskningsrådets konkurransearenaer over tid økes til 30 prosent. Tildelinger gjennom Forskningsrådet vil sikre at forskningspolitiske prioriteringer kan iverksettes raskt og på en hensiktsmessig måte. Stortingsmeldingen om forskningssystemet (2024-2025) peker på at et sterkt og uavhengig Forskningsråd er viktig for å løfte kvalitet og relevans i forskningen og for å videreutvikle FoU-systemet, blant annet gjennom nasjonale konkurransearenaer.

Under omtales kunnskapsbehov knyttet til noen utvalgte temaer med utgangspunkt i et oppdatert utfordringsbilde og premissene vist til over. En forutsetning for å lykkes med satsingene, er å sikre et løft til banebrytende forskning og innovasjon gjennom nasjonale konkurransearenaer samt å styrke innsatsen på konvergerende og framvoksende teknologier. Til dette ligger også at investeringene i forskningsinfrastruktur, spesielt økt tungregnekapasitet, må trappes opp og at deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid må styrkes ytterligere.

Sikkerhet, samarbeid og demokrati

De siste årene har kriger og væpnede konflikter mellom stater økt i omfang. Trussel- og risikobildet mot Norge og norske interesser blir stadig mer sammensatt og går på tvers av sektorer og samfunnsområder. Ikke minst har den geopolitiske rivaliseringen i Arktis økt betydelig, noe som bør

⁴ [Meld. St. 31 \(2023-2024\) Perspektivmeldingen 2024](#)

⁵ [Meld. St. 14 \(2024-2025\) Sikker kunnskap i en usikker verden](#)

ha implikasjoner for forskningsinnsatsen på en rekke områder. Det er et uttalt mål for forsvarspolitikken å styrke Norges evne til, i større grad enn i dag, å kunne ivareta nasjonal sikkerhet og integritet av landets grenser til havs og på land. Dette øker den gjensidige avhengigheten mellom sivile og militære aktører og krever tiltak for økt sikkerhet og bedre beredskap på tvers av sektorer. Forsvarskommisjonens rapport⁶ og Totalberedskapskommisjonens rapport⁷ er tydelige på at arbeidet med totalforsvar og samfunnets motstandskraft bør styrkes. Det pekes på at det må gjøres en kartlegging av behovene og at den nasjonale kompetansebasen for å bedre nasjonal sikkerhet og beredskap må styrkes, det etterlyses et løft i hver sektor og en målrettet og helhetlig tilnærming på tvers av sektorene. Et kritisk tidsperspektiv knyttet til den sikkerhetspolitiske utviklingen tilsier at et løft bør skje raskt. Langtidsplanen for forsvarssektoren peker også på behovet for "en nedbygging av barrierer mellom militær og sivil sektor, slik at aktørene finner sammen og drar nytte av hverandre". Stortingsmeldingen om forskningssystemet påpeker det samme behovet.

Tillit mellom nasjoner og internasjonal samhandling er avgjørende for å kunne løse bærekraft-utfordringene, ikke minst på klimafeltet, i bekjempelsen av global fattigdom samt for å sikre velfungerende markeder for internasjonal handel. Det multilaterale samarbeidet gjennom FN, Verdens helseorganisasjons COVAX-samarbeid og EU, m.fl., var avgjørende for å bekjempe koronapandemien. Utsiktene til de-globalisering og forvitring av globale verdikjeder vil svekke global beredskap i møte med kriser, samt at næringsliv og økonomi vil bli skadelidende. Dette vil utgjøre en betydelig risiko for enkeltlands evne til å håndtere kommende kriser samtidig som evnen til å gjenoppbygge samfunnet etter at krisene er over, vil svekkes. Den bredere innsatsen på samfunnssikkerhet og beredskap må fremover håndtere større usikkerhet knyttet til internasjonalt samarbeid.

Når stormaktene i mindre grad slutter opp om internasjonale institusjoner og multilaterale avtaler utfordrer det folkerettslige prinsipper, noe som er særlig kritisk for små stater som Norge. Verden synes å være på vei inn i en tid med økt bilateralisme, hvor populisme og proteksjonisme er i frammarsj. Demokratiske land utsettes i økende grad for desinformasjonskampanjer, falske nyheter og «alternative fakta». Det er avgjørende at det bygges opp motstand mot påvirkning fra land og organisasjoner som har som mål å underminere samholdet og tilliten vi har til hverandre som borgere og tilliten til myndigheter og offentlige institusjoner. Dette krever tiltak for å sikre levende og deltakende demokratier. Innbyggerundersøkelsen 2024⁸ viser nedgang i nordmenns tillit til institusjoner og politikere og lavere tilfredshet med offentlige tjenester samt at innbyggere vurderer mulighetene for medvirkning lav. Medvirkning er ett av få områder der Norge skårer lavt sammenlignet med andre OECD-land.

Er teksten over dekkende for utfordringene på feltet?

Vil det være riktig å vektlegge følgende prioriteringer ved vekst i forskningsinnsatsen?

- Forskning og teknologiutvikling for nasjonal sikkerhet og beredskap og bedre kobling av sivil og militær forskningsinnsats for raskt å øke FoU-kapasiteten.

⁶ [Forsvarskommisjonen](#)

⁷ [Totalberedskapskommisjonen](#)

⁸ [Innbyggerundersøkelsen 2024: Nedgang i tillit og tilfredshet | DFØ](#)

- Internasjonalt forskningssamarbeid gjennom EU, både rammeprogrammet og andre deler av EU-kommisjonens arenaer som styrker internasjonalt samarbeid om sikkerhet og beredskap, samt økt forskningssamarbeid innenfor Norden.
- Forskning og innovasjon knyttet til økt demokratisk deltakelse, medvirkning og medbestemmelse.

Innsats mot klimaendringer og naturkriser

Målsettingen i Parisavtalen om å begrense den globale oppvarmingen til maks 1,5 grader over førindustrielt nivå kan trolig ikke lenger nås uten at det tas drastiske grep for å redusere utslipp av klimagasser i atmosfæren. I 2024 passerte global gjennomsnittlig oppvarming 1,4 grader og økningen i 2023 og 2024 er den største som er målt siden 1850-tallet, med månedlige temperaturrekorder i 15 påfølgende måneder fra juni 2023 til august 2024⁹. Dette ventes å intensivere ekstremvær som tørke og skogbranner, ekstremt regn og oversvømmelser med følger for sykdomsutbrudd, dødsfall samt store folkeforflytninger når livsgrunnlaget forvitrer i klimasårbare områder. Klimaendringer vil også akselerere landdegraderingsprosesser som fører til ørkenspredning og tap av dyrkbar mark. I Norge vil klimaendringene gi mildere vintre og våtere somre, med negative konsekvenser for bl.a. matproduksjonen fra hav og land. Mer ekstremnedbør, med hyppigere og kraftigere regn, vil øke risikoen for oversvømmelser, erosjon og jordskred. Dette vil bl.a. ha stor betydning for hvor det kan bygges boliger, veier og annen infrastruktur.

Klimaendringer, forurensing til jord, luft og vann, ødeleggelse av habitater (samt overfiske, monokultur og dårlig forvaltning) og spredning av fremmede arter fører til tap av biodiversitet. Dette innebærer reduksjon av antall arter, arts mangfoldet og genetisk variasjon innenfor og på tvers av økosystemer. Det er en reell risiko for at den pågående naturkrisen fører til kollaps av økosystemer som er avgjørende for matproduksjon, fremstilling av medisiner og for naturens evne til å levere økosystemtjenester som ren luft, rent vann og produktive hav- og landområder. Hele 28 % av kjente arters overlevelse er truet¹⁰ og mange flere arter er sårbare.

Det er behov for økt innsats på klimaomstilling og klimatilpasning. Utslipp til luft, hav og land må kraftig ned og tiltak for å sikre naturmangfold, bærekraftig areal- og ressursforvaltning samt produktive og sunne hav og landområder må iverksettes i vesentlig større monn enn i dag. Det må kuttes i utslipp fra industri, transport og energiproduksjon ved å bruke renere teknologier og energieffektivisering. Investeringer i, og bruk av, fornybare energikilder må vesentlig opp og det må utvikles og implementeres teknologi for klimagassfangst og -lagring. Naturbaserte løsninger og klimatiltak, som gjenåpning av vassdrag og flomsletter, kan gi effektivt vern mot skader fra kraftig nedbør og oversvømmelser. Restaurering av våtmarksområder og vegetasjon vil være ett effektivt tiltak for økt opptak og lagring av klimagasser. Norge må arbeide aktivt for å styrke internasjonalt samarbeid om forskning og innovasjon på klima- og miljøfeltet.

Er teksten over dekkende for utfordringene på feltet?

Vil det være riktig å vektlegge følgende prioriteringer ved vekst i forskningsinnsatsen?

- Teknologi for utslippsreduksjon samt fangst og lagring av klimagasser.

⁹ <https://berkeleyearth.org/global-temperature-report-for-2024/>

¹⁰ [The Sustainable Development Goals Report 2024](https://www.un.org/sustainabledevelopment/goals-report-2024/)

- Forskning og teknologi for samfunnsomstilling og klimatilpassing.
- Forskning på biomangfold og utvikling av bærekraftig areal- og ressursforvaltning.

Konkurranseskraft og verdiskaping

I 2024 lanserte EU den såkalte Draghi-rapporten om europeisk konkurranseskraft¹¹. I denne pekes det på at Europa sakker akterut for stormaktene Kina og USA. En sentral utfordring er at Europa er for dårlige på å frembringe og holde på avanserte teknologier i Europa. Det er store barrierer i kjeden fra innovasjon til kommersialisering, og det pekes på at mellom 2008-2021 flyttet 30 prosent av europeiske oppstartsbedrifter hovedkvarteret sitt ut av Europa, først og fremst til USA, grunnet enklere tilgang på kapital og at det er vesentlig enklere å oppskalere. Europa får ikke frem banebrytende teknologier og nye vekstmotorer og de største bedriftene er i etablerte næringer som energi og transport. Draghi-rapporten vektlegger at forsknings- og utviklingsarbeid er avgjørende for å få fart på verdiskaping i europeisk næringsliv, og peker spesielt på rollen fremragende forskning og verdensledende forskningsmiljøer spiller for utvikling av nytt, innovativt næringsliv.

Det fleste av utfordringene for det europeiske næringslivet som omtales i Draghi-rapporten er også gyldige for Norge. Norsk næringsliv står overfor en rekke utfordringer for å kunne være konkurransedyktige i internasjonale markeder. Norge er sterkt avhengig av velfungerende internasjonale markeder for eksport av varer, spesielt av fisk, olje og gass, og tollmurer kan gjøre norske varer dyrere og mindre konkurransedyktige. Også importvarer kan bli vesentlig dyrere og gi høyere priser på varer og tjenester i Norge, noe som kan påvirke forbrukernes kjøpekraft og øke inflasjonen. Kombinasjonen av redusert eksport og høyere importpriser kan føre til lavere økonomisk aktivitet og potensielt tap av arbeidsplasser, spesielt i eksportorienterte sektorer. En større diversifisering av næringslivet vil gjøre økonomien mindre sårbar for store omskiftninger i internasjonal handel. Norge har komparative fortrinn knyttet til viktige ressurser som etterspørres globalt, blant annet rike forekomster av metaller og mineraler, som er viktige for næringslivets konkurranseskraft og som vil kunne bidra til europeisk selvforsyning. Rask teknologisk utvikling krever kontinuerlig investering i ny teknologi og kompetanse. Norske bedrifter må holde tritt med utviklingen og nyttiggjøre seg innovasjoner for å forbli konkurransedyktige. Overgangen til en grønn økonomi krever betydelige investeringer og omstilling i mange bransjer, noe som kan være utfordrende, men også en mulighet for innovasjon og nye markeder. Det må legges til rette for økt entreprenørskap basert på banebrytende forskning og innovasjon.

Norge har en økonomi med en stor eksportandel som er lite diversifisert, noe som gjør at inntekter i liten grad er stabile og forutsigbare grunnet store variasjoner i pris på råvarer, valutakursvingninger og eksport- versus importverdi, mv. Det er behov for en skatte-, avgifts- og regelverksutvikling som fremmer næringsetablering og oppskalering innenfor mange næringsområder, spesielt for FoU-intensive næringer. Det må videre sikres et løft i kompetanse og rekruttering til næringslivet, spesielt knyttet til nye teknologier, for å sikre grønn og digital omstilling. Ikke minst trengs det økt tilgang på risikovillig kapital for å styrke verdiskaping i det fremvoksende næringslivet.

Er teksten over dekkende for utfordringene på feltet?

Vil det være riktig å vektlegge følgende prioriteringer ved vekst i forskningsinnsatsen?

¹¹ [The future of European competitiveness](#)

- Muliggjørende og industrielle teknologier, spesielt knyttet til KI og kvanteteknologi.
- Kompetanseheving og doktorgradsutdanning for næringslivet, spesielt innenfor teknologi.
- Styrke samspillet mellom banebrytende forskningsmiljøer og næringslivet gjennom økt mobilitet mellom sektorer, samlokalisering og virkemidler for å redusere avstand fra forskningsmessig gjennombrudd til kommersialisering.

Felleskap og velferd

Felleskap er sentralt for individers helse og samfunnets velferd. Deltakelse i, og opplevelse av, felleskap påvirkes av mange faktorer som sosioøkonomisk status, helse, mv. Forskning på komplekse samfunnsutfordringer knyttet til økende utenforskap og fattigdom mv. er viktig for å utvikle gode og effektive avbøtende tiltak. Det norske velferdssamfunnet bidrar til å redusere økonomisk usikkerhet og skape et mer rettferdig samfunn gjennom universelle rettigheter, bl.a. ved å sikre tilgang til utdanning og til helsetjenester for alle. Velferdsordningene bidrar også til å fremme likestilling og inkludering. Dette er sentrale verdier for Norge og viktig for at alle som bor i landet skal ha mulighet til å utvikle sitt potensiale og ha gode liv. I tillegg til velferdsgoder skal det offentlige bl.a. sikre ivaretagelse av sikkerhet, lov og orden gjennom forsvar, politi og rettsvesen, utvikling og vedlikehold av viktig infrastruktur for transport og kommunikasjon, mv., samt tilrettelegge for bærekraftig forvaltning av ressurser og arealer.

Det er avgjørende å sikre at framtidens velferdssamfunn er bærekraftig og at offentlige utgifter balanseres med inntektene, ikke minst for å sikre fortsatt stor oppslutning om den norske samfunnsmodellen. Ifølge SSBs befolkningsframskrivinger for 2024¹² vil den norske befolkningen øke fra rundt 5,5 millioner i dag til 6 millioner i 2040. Fødselsoverskuddet blir mindre hvert år fra 2030 som følge av at de store etterkrigskullene når en høy alder, noe som innebærer at det framover blir mange flere eldre i Norge. Den demografiske forskyvingen mot en eldre befolkning tilsier at stadig flere nordmenn vil trenge helse- og omsorgstjenester. Dette stiller store krav til tjenestenes kvalitet og effektivitet.

Dersom privat sektor skal sikres tilstrekkelig arbeidskraft framover, må flere av de som i dag står utenfor arbeidsliv og utdanning inn i jobb, samtidig som ressursinnsatsen per bruker av offentlige tjenester må betydelig ned. Det er allerede en personellkrise i helsesektoren (jf. helsepersonellkommisjonens rapport, 2023) og kostnadene til helse, omsorg og trygdeutbetalinger, herunder også pensjon, øker voldsomt. Dette legger betydelig press på norsk økonomi og gjør det nødvendig å evaluere hvordan de ulike velferdsordningene fungerer, om de er treffsikre, hvorvidt det er negative virkninger, eksempelvis om de som er på trygdeordninger holdes borte fra arbeidslivet, og om ordningene er kostnadseffektive.

Beredskap mot og håndtering av kriser er en sentral oppgave for offentlig sektor som det må planlegges for i normaltider. Her har forskningssektoren en særlig viktig rolle i å få fram relevant eksisterende kunnskap, samarbeide for å fremskaffe ny kunnskap for å løse krisen og evaluere tiltak som iverksettes for å avbøte negative effekter. Det foreligger mye kunnskap fra Norges og andre lands håndtering av finanskrisen i 2008 og koronapandemien i 2019-2022, som kan bidra til bedre beredskap for kommende kriser. Men denne kunnskapen må implementeres i strukturer og retningslinjer før neste krise rammer.

¹² [Vi blir flere, men også eldre – SSB](#)

Ivaretagelse av offentlig sektors mange oppgaver krever god koordinering mellom ulike sektorer, myndighetsorgan, etater og styringsnivåer. Kommunene spiller en veldig viktig rolle som leverandører av velferdstjenester, som samfunnsutvikler og som myndighetsutøver. Innovasjoner som bidrar til kostnadseffektive og gode tjenester i kommunesektoren vil ha stor betydning for å redusere kostnadene i offentlig sektor. Offentlige anskaffelser utgjør om lag 780 mrd. kroner i 2023¹³ og trenden tilsier at volumet vil øke kraftig framover. Økt bruk av innovative, førkommersielle anskaffelser vil være et viktig verktøy for å styrke offentlig sektors innovasjonsevne, samtidig som det vil gjøre offentlig sektor til en krevende kunde som bidrar til utvikling av norsk forskning og til omstilling av norsk næringsliv. Dette vil kreve strategisk kunnskapsledelse og utvikling av en ambisiøs innovasjonskultur i alle deler av offentlig sektor.

Er teksten over dekkende for utfordringene på feltet?

Vil det være riktig å vektlegge følgende prioriteringer ved vekst i forskningsinnsatsen?

- Forskning og innovasjon for og med offentlig sektor, spesielt knyttet til økt digitalisering av tjenester som i dag krever store menneskelige og økonomiske ressurser, samt arenaer for eksperimentering, testing og demonstrasjon for innovasjoner i offentlig sektor.
- Kompetanseheving og doktorgradsutdanning for offentlig sektor, spesielt innenfor teknologi.
- Kunnskap om kriser og integrering av forskning i samfunnets beredskapsplaner.

¹³ [Utgifter til offentlige innkjøp | DFØ](#)

Sak S 33/25

Opprettelse av nytt porteføljestyre for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap

Til
Styret

Ansvarlig direktør
Benedicte Løseth

Saksbehandlere:
Bjørn Tore Kjellemo, Asbjørn Mo og Johannes
W. Løvhaug

Fra
Adm.dir.

Forslag til vedtak

1. Det opprettes et nytt porteføljestyre for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap i tråd med beskrivelsene i denne saken, inkludert overordnede rammer for porteføljestyrets ansvarsområder. Porteføljestyret etableres fra 1. januar 2026.
2. Styret ber administrasjonen forberede oppnevning av et porteføljestyre for en ny portefølje for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap. Standard prosedyre for oppnevning følges, med følgende føringer:
 - Porteføljestyret skal bestå av mellom 7 og 13 medlemmer med relevant kunnskap og erfaring innenfor porteføljestyrets ansvarsområder. Porteføljestyret bør være sammensatt av medlemmer med erfaring fra forsvar, nasjonal sikkerhet, forskning, næringsliv og offentlig forvaltning.
 - Medlemmene av porteføljestyret skal kunne sikkerhetsklareres. Administrasjonen tar de nødvendige initiativ for å iverksette sikkerhetsklarering.
3. Forskningsrådet anbefaler KD at styrets leder og nestleder sikkerhetsklareres for at styret skal kunne ivareta et helhetlig styringsansvar.
4. Styret ber administrasjonen etablere hensiktsmessige prosedyrer for hvordan Forskningsrådet skal utlyse midler, ta imot søknader, gjennomføre panelvurdering og følge opp prosjekter med informasjon som er vurdert til skjermet eller gradert etter sikkerhetsloven. Administrasjonen bes legge fram en plan for dette for styret i løpet av 2025.
5. Porteføljestyret skal i løpet av første halvdel av 2026 legge fram for styret en første versjon av en porteføljeplan og en investeringsplan.

Kort bakgrunn

I møte 12.09.2024 (sak S 47/24) sluttet Styret seg til anbefalingene i rapporten om [et helhetlig forskningssystem for forsvar, sikkerhet og beredskap](#) (heretter omtalt som Systemrapporten). Utgangspunktet for rapporten er den endrede og usikre globale geopolitiske situasjonen, med behov for mer oppmerksomhet rundt forskningssikkerhet, men også behov for et sterkere bidrag fra sivile FoU-aktører til å fremme forsvarsevne og dekke nasjonale sikkerhetsbehov. Styret har stilt seg bak anbefalingen fra Systemrapporten om at det bør etableres et eget porteføljestyret i Forskningsrådet for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap. Administrasjonen har etter at rapporten ble lagt frem, arbeidet med en rekke avklaringer knyttet til en slik mulig portefølje og vært i dialog med forskningssektorene og relevante departement om dette, se orientingssak (sak S 15.2/25) 13.03.2025.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet

Dagens sikkerhetspolitiske situasjon tilsier hurtig fremdrift med å legge til rette for økt involvering av sivile forskningsmiljøer for forskning relevant for forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap. Å etablere et porteføljestyre for disse ansvarsområdene krever en del avklaringer både når det gjelder dens innretning og styring. Administrasjonen anbefaler derfor styret å fatte vedtak om etablering av et porteføljestyre nå med avklaring om styring, innretning og overordnede avgrensning.

Innramming og avgrensning

Systemrapporten anbefaler at det nye porteføljestyret i Forskningsrådet har et tredelt formål; i) «styrke den forskningsbaserte kunnskapen innenfor forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap, ii) bidra til mer samspill enn i dag mellom forskergrupper ved forskningsinstitusjonene og relevante brukere av den nye kunnskapen, og iii) bidra til å bygge opp forskningsmiljøer og kompetanse hos enkeltforskere som kan være aktuelle for senere å kunne samarbeide innenfor skjermet eller gradert forskning».

På grunnlag av signaler bl.a. i Langtidsplanen for forsvarssektoren og i Stortingsmeldingen om forskningssystemet (Sikker kunnskap i en usikker verden) har administrasjonen funnet det formålstjenlig å foreslå at dette porteføljestyret har sitt hovedansvar avgrenset til det sikkerhetsloven definerer som *sikkerhetstruende virksomhet*: «tilsiktete handlinger som direkte eller indirekte kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser», også ved å forebygge disse. Dette innebærer et relativt bredt perspektiv i tråd med Totalforsvaret, utover «rent militære» behov, og tilsier at ansvarsområdet bør omfatte FoUol som både bidrar til vår forsvarsevne og til sivilsamfunnets innsikt og evne til å avverge og møte trusler utenfra.

Kapittel 4 i Stortingsmeldingen om forskningssystemet er tydelig på at Forskningsrådet skal ha en sentral rolle for i større grad å involvere sivile forskningsmiljøer i forskning for forsvar og nasjonal sikkerhet. Det ligger store muligheter i Forskningsrådets bredde av finansieringsordninger, ikke minst når det gjelder samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv og offentlige myndigheter med ansvar for ulike deler av vårt totalforsvar.

Kjernen i porteføljestyrets virksomhet er en målrettet FoU-innsats for å styrke forsvarsevne, nasjonal sikkerhet og beredskap. Dette inkluderer både å forvalte investeringer og gi strategiske råd om utviklingen av forskning og innovasjon på feltet.

Oppnevning av porteføljestyre

Arbeidet med oppnevning må starte nå dersom dette skal kunne være operativt per 1. januar 2026. Kompetanseprofilen må reflektere porteføljestyrets strategiske funksjon samt systemperspektiv og brede nedslagsfelt. Det bør derfor bestå av personer med inngående kjennskap til forsvar, nasjonal sikkerhet og beredskap, men også solid kunnskap om forskning, relevant næringsvirksomhet, offentlig forvaltning og innovasjon. Medlemmer fra allierte land som kan forholde seg til et skandinavisk språk skal vurderes.

Systemrapporten sier at porteføljestyret og dets administrasjon «må kunne ta del i kommunikasjonen om spesifikke utfordringer med myndigheter ansvarlige for den nasjonale sikkerheten.» Porteføljestyret og dedikerte personer i Forskningsrådets administrasjon må derfor autoriseres og kunne sikkerhetsklareres.

Forskningsrådets porteføljestyrer skal oppnevnes av styret og være underlagt dette. Et porteføljestyre som bygger sine vurderinger og anbefalinger på gradert informasjon, reiser derfor særskilte spørsmål når det gjelder forholdet mellom porteføljestyret og styret siden det i dag ikke er noe krav om sikkerhetsklarering av sistnevntes medlemmer. Administrasjonen foreslår at styreleder og nestleder sikkerhetsklareres, og at disse to på vegne av styret får ansvar for å følge opp porteføljestyret i saker som involverer gradert informasjon. En slik løsning vil ivareta transparens i styringssystemet, men samtidig ikke i for stor grad begrense muligheter til å på fritt grunnlag kunne velge medlemmer til styret. En slik ordning må avklares med Kunnskapsdepartementet som ansvarlig for oppnevning av Forskningsrådets styre.

Porteføljestyret etableres for å gi råd om hvordan Norge skal utvikle et helhetlig forskningssystem for åpent, skjermet og gradert forskning. Porteføljestyret arbeid skal være rettet inn mot forskning og forskningsbasert innovasjon som styrker nasjonal sikkerhet, og skal ha et særlig ansvar for å sikre at Forskningsrådets FoU-investeringer bygger opp under

forskningsmiljøenes evne til å delta i internasjonalt samarbeid innenfor EU, NATO eller andre sentrale allianser innenfor porteføljestyrets ansvarsområder.

Prinsippet om «så åpen som mulig, så lukket som nødvendig» er gjeldende, og åpne utlysninger er hovedregelen for dette porteføljestyret på samme måte som for øvrige investeringer i Forskningsrådet. Det nye porteføljestyret skal i tillegg gjøre fortløpende vurderinger knyttet til behov for å skjerme eller gradere informasjon som følge av at sikkerhetsloven kommer til anvendelse.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Innsyn i og kommunikasjon av sikkerhetsgradert informasjon krever særskilt tilrettelegging. Vi anser dette som håndterbart dersom informasjonsutvekslingen kun gjelder porteføljestyrets medlemmer og sikkerhetsklarerte medarbeidere i vår administrasjon. Det vil imidlertid medføre særskilte tiltak knyttet bl.a. møteromsfasiliteter, digital kommunikasjon og sikkerhetsklarering. I tillegg stiller det særskilte krav til medarbeiderens kompetanse.

Systemrapporten legger til grunn at det nye porteføljestyret «som hovedregel skal innrettes ugradert», men det *kan* i noen sammenhenger vise seg formålstjenlig å kunne motta og vurdere søknader som kan inneholde gradert informasjon. I stortingsmeldingen om forskningssystemet ønsker Regjeringen at Forskningsrådet utvikler virkemidlene for å behandle tildelinger til skjermet og gradert FoU. Forskningsrådets søknads-, vurderings- og oppfølgingsprosess må da ta høyde for dette. Forskningsrådet utreder hvordan Forskningsrådet skal foreta slike søknadsprosessen og hva det vil kreve av våre administrative systemer.

Å iverksette en portefølje med eget porteføljestyre og -administrasjon og egne utlysninger har også administrative kostnader med tanke på personale, teknisk infrastruktur og lokaler. Foreløpige beregninger når det gjelder å etablere teknisk infrastruktur og møteromsfasiliteter for å håndtere skjermet og gradert informasjon er 6,2 millioner (eks. mva.) Det vil imidlertid være et eget utviklingsarbeid knyttet til å klargjøre Forskningsrådet for forvaltning av søknader og utlysninger for å håndtere skjermet og gradert informasjon. Forskningsrådet starter dette arbeidet nå, og vil iverksette dette når det vurderes som klart og tilstrekkelig sikkert for behandling av denne typen informasjon.

Administrasjonen kommer tilbake til styret i løpet av 2025 med nærmere utredning om hvordan den praktiske implementeringen av en ny portefølje vil foregå, inkludert hvordan skjermet og gradert informasjon skal håndteres.

Forberedelse/prosess

Saken er forberedt av administrasjonen.

Videre saksgang

(Fremgår av vedtaksforslaget)

Sak S 34/25

Forskningsrådets innspill til Kommisjonens høring om langtidsbudsjett 2028-2034

Til Ansvarlig Direktør Vedlegg
Styret Benedicte Løseth 1. Utkast til høringsinnspill

Fra
Adm.dir.

Forslag til vedtak Styret slutter seg til innspill til Kommisjonens høring om langtidsbudsjett 2028-2034, med de forslag til endringer som kom frem i møtet.

Kort bakgrunn Kommisjonen publiserte i februar en [åpen høring om EUs neste langtidsbudsjett](#) (Multiannual Financial Framework – MFF) for 2028-2034. Høringen dekker hele bredden av EUs aktiviteter, men det er delen «EU funding for competitiveness» som er relevant for finansiering av forskning og innovasjon. Høringen inneholder en rekke avkrysningsspørsmål, men det er også mulig å laste opp et posisjonsnotat. Høringsfristen er 6. mai 2025.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet EUs langtidsbudsjett legger økonomiske og strukturelle rammer for EUs forsknings- og innovasjonsaktiviteter. Innretningen av EUs finansiering av forskning og innovasjon har stor betydning for norske forskningsinstitusjoner og næringsliv, men også direkte for Forskningsrådet. Forskningsrådet bør derfor svare på høringen om langtidsbudsjettet gjennom å utarbeide et kort og poengtert posisjonsnotat.

Hovedpunkter Kommisjonens arbeid med langtidsbudsjettet 2028-2034 (MFF) har kommet langt, og vi forventer at et formelt forslag vil foreligge sommeren 2025. I januar 2025 publiserte Kommisjonen et forslag til [Konkurranssevnekompass](#), som etter alt å dømme vil legge tunge føringer for finansiering av forskning og innovasjon i neste budsjettperiode. I konkurransevnekompasset foreslår Kommisjonen å samle finansiering av programmer og initiativer med relevans for konkurransevne i ett, felles konkurransevnefond.

Rammeprogrammet for forskning og innovasjon er ikke eksplisitt nevnt i konkurransevnekompasset, og det er derfor bekymring for at Kommisjonen ikke ønsker å videreføre et separat rammeprogram for forskning og innovasjon (FP10) i neste MFF. Det europeiske forskningsrådet (ERC) og Det europeiske innovasjonsrådet (EIC) er trolig sikret videreføring som egne enheter. Imidlertid kan tematisk forskning og innovasjon, som i dag finansieres under søyle 2 (globale utfordringer og konkurranse-dyktig næringsliv) i Horisont Europa, være mer utsatt. I verste fall vil finansiering av de klassiske samarbeidsprosjektene bli kuttet betydelig, og det er også tenkelig at finansiering vil komme fra ulike deler av det nye konkurransevnefondet. For Norge vil en fragmentert finansieringsstruktur kunne gjøre det mer krevende å få full tilgang til samarbeidsprosjektene. Tatt i betraktning av at ca. 70 prosent av den norske returen fra Horisont Europa kommer fra søyle 2, er konsekvensene for norsk forskning potensielt alvorlige.

Både Konkurranssevnerådet (EU-landenes forskningsministere) og Europa-parlamentet har allerede levert uttalelser til støtte for et selvstendig og integrert forsknings- og innovasjonsprogram under neste MFF. Et bredt spekter av aktører fra forskningssektoren har også engasjert seg til fordel for videreføring av ramme-programmet.

I og med at Kommisjonens arbeid med å ferdigstille forslaget til MFF er i ferd med å avsluttes, bør Forskningsrådet flagge våre synspunkter. Mange ulike aspekter kunne vært tatt med i et posisjonsnotat, men når fremtiden til et separat forsknings- og innovasjonsprogram ser ut til å være i spill, er det argumenter for hvorfor vi trenger et FP10, og de viktigste formålene og prinsippene for programmet, som bør stå i sentrum. For at vårt viktigste budskap skal komme tydeligst mulig frem, foreslår vi at Forskningsrådets posisjonsnotat begrenses til en side. Mer detaljerte synspunkter kan utformes når et forslag til FP10 forhåpentligvis foreligger høsten 2025.

**Forberedelse /
prosess**

Administrasjonen har utviklet saken.

Videre saksgang

Administrasjonen publiserer Forskningsrådets posisjonsnotat for FP10 og besvarer Kommisjonens høring om EUs neste langtidsbudsjett innen fristen 6. mai 2025.

The Research Council of Norway's main priorities for EU's next framework programme for R&I

EU's framework programme for research and innovation has been a great success throughout its 40-year history. It has been instrumental for improving the quality of research and innovation in Europe, to integrate European, national and regional research and innovation systems, and for addressing major societal challenges, enhancing productivity and boost competitiveness.

Recent geopolitical developments and the acceleration of global crises call for speeding up the transition towards a sustainable competitive economy and increasing Europe's resilience. We acknowledge the need for a strong link to EU's competitiveness agenda. Nevertheless, we strongly believe **a standalone and well-funded integrated research and innovation programme** is vital to bring R&I to the heart of our economy and society. The framework programme needs to be agile to meet current and future market developments and geopolitical challenges.

The EU needs to join forces and collaborate closely with like-minded non-EU countries in Europe and beyond to solve our common challenges. A ringfenced R&I programme allowing for association on equal terms, is a necessary precondition for strengthening international cooperation in R&I.

Objectives and Principles

The next framework programme (FP10) should contribute to a Europe that is excellent in cutting edge R&I and technological development. The Programme should generate the knowledge and preparedness we need to meet long-term challenges, handle acute crises and create a sustainable, resilient and democratic society. FP10 should be based on the following key principles:

Fundamental values:

FP10 must be based on and promote European values, as described in the ERA Pact for R&I, i.e. ethics, integrity, open science, gender equality and inclusiveness, and scientific freedom.

European Added Value (EAV):

FP10 should focus on objectives, programme areas and actions that create value beyond what is achievable at the national level, while complementing and strengthening national priorities. Trans-national and multi-sectoral collaborative projects bringing together contributions from researchers, entrepreneurs, societal actors and industry have a strong EAV and should be at the core of FP10.

Excellence:

Excellence should continue to be a main principle for R&I funding, based on competitive calls. There is a need to reinforce the criteria of excellence in RD&I throughout the programme and its various actions.

Impact:

FP10 should have a strengthened emphasis on impact encompassing cutting-edge research, technological breakthroughs, innovative solutions to societal challenges, enhancements in productivity and competitiveness and strengthened synergies with other relevant EU programmes and initiatives.

Main priorities

FP10 should prioritise European and global cooperation to tackle global challenges, focusing on driving the necessary green and digital transitions and adaptations to strengthen Europe's competitiveness and technological sovereignty. EU's strategic agenda needs a transformative research and innovation policy, and it needs broad research-based policy advice provided now by JRC and collaborative partners. This requires large investments, a clear direction with tight priorities regarding areas, and a strong and broader research and innovation system with excellence at the forefront – all conditions that we believe to be necessary in increasing the use and impact of research and innovation activities.

Sak S 36/25:

Halvårsrapport fra Internrevisjon

Til Styret	Ansvarlig Direktør Tove K. Stølen	Saksbehandler Paal Erik S. Olsen	Vedlegg 1. Halvårsrapport høst 2024 2. Informasjonssikkerhet iFront – u.off §14.1
Fra Administrerende direktør			

BESLUTNINGSSAK

Forslag til vedtak Styret tar Internrevisjons halvårsrapport til etterretning og ber administrasjonen vurdere anbefalingene og rapportere tilbake til Styret gjennom tertialrapportene.

Kort bakgrunn I henhold til instruks skal Internrevisjon gjennomføre sitt arbeid i henhold til en risikobasert revisjonsplan godkjent av Styret. Revisjonsplan for høsten 2024 ble godkjent i styremøte 12.09.2024. Resultatene av utførte revisjonsaktiviteter rapporteres til Styret gjennom halvårsrapporter. Alvorlige forhold rapporteres ved første mulige styremøte. Administrerende direktør og revisjonsutvalget mottar revisjonsrapporter etterhvert som de ferdigstilles.

Hvorfor saken fremmes til dette møtet Iht instruks for Internrevisjon legges halvårsrapport frem for Styret.

Hovedpunkter I saken presenteres sammendrag av gjennomførte revisjoner. Revisjonsutvalget får tilgang til de fullstendige rapportene.

Følgende revisjoner er gjennomført:

- Anskaffelsesområdet - ferdigstilt
- Informasjonssikkerhet i iFront - ferdigstilt
- Tilgangsstyring - ferdigstilt
- Internkontroll knyttet til finansiell oppfølging og rapportering - utsettes, se kort sammendrag i vedlegg

Ingen av revisjonen har avdekket kritiske svakheter.

Administrasjonens vurdering:

Administrasjonen anser de gjennomførte revisjonene som verdifulle, og vi har hatt et godt samarbeid med Internrevisjonen. På et overordnet nivå vurderer vi at forbedringsforslagene er relevante og gode. Vi ser imidlertid behov for en grundigere gjennomgang av forslagene, ettersom flere av revisjonene ble levert først den siste uken. Det vil bli utarbeidet handlingsplaner, og Styret vil bli løpende orientert om resultater og fremdrift i tertialrapportene.

Forberedelse / prosess

Internrevisjonen har gjennomført revisjonsoppdragene som angitt i halvårsplan og prosess for gjennomføring av revisjonsoppdrag angitt i Informasjon om Internrevisjon i Forskningsrådet.

Sakfremlegg

Sak S 36/25:
Halvårsrapport fra Internrevisjon

Videre saksgang

Det vil bli utarbeidet handlingsplaner knyttet til anbefalinger gitt av Internrevisjonen.

Til: Norges Forskningsråd v/Styret og Revisjonsutvalget
Kopi: Administrerende direktør
Avdeling virksomhetsstyring v/ revisjonskoordinator

Oslo, 3. april 2025

Halvårsrapport internrevisjon - høsten 2024

Introduksjon

Internrevisor skal i henhold til vedtatt internrevisjonsinstruks utføre sitt arbeid etter en styrefastsatt årsplan og rapportere på utførte revisjonsaktiviteter halvårlig. Med dette avrapporteres internrevisjonsaktivitetne som ble vedtatt gjennomført andre halvår 2024.

Innledningsvis bekreftes det at det har vært lagt godt til rette for gjennomføringen av revisjonene, og at vi ikke har opplevd hindringer i utførelsen av vårt mandat. Det har vært noen forsinkelser og ett prosjekt som utsettes, men dette oppfatter vi som rimelige og naturlige prioriteringer ift at revisjonene ville belastet nøkkelpersoner som hadde betydelig ekstraarbeid i perioden grunnet overgangen til bruttobudsjettering og tilhørende systemendringer.

Gjennomføring av revisjonsplanen

Det ble vedtatt 4 revisjoner i høstplanen. Status er som følger:

- Informasjonssikkerhet i ifront - ferdigstilt
- Anskaffelsesområdet - ferdigstilt
- Tilgangsstyring - ferdigstilt
- Internkontroll knyttet til finansiell oppfølging og rapportering - utsettes, se kort sammendrag i vedlegg

Ingen av revisjonene har etter vår mening avdekket kritiske svakheter. Det er derimot identifisert flere forbedringsforslag vi mener kan være til nytte for virksomheten. Observasjoner, vurderinger og anbefalinger følger i sammendragsform i vedlegg, mens mer utfyllende revisjonsrapporter er delt med revisjonsutvalget og ledelsen.

Med vennlig hilsen
PricewaterhouseCoopers AS

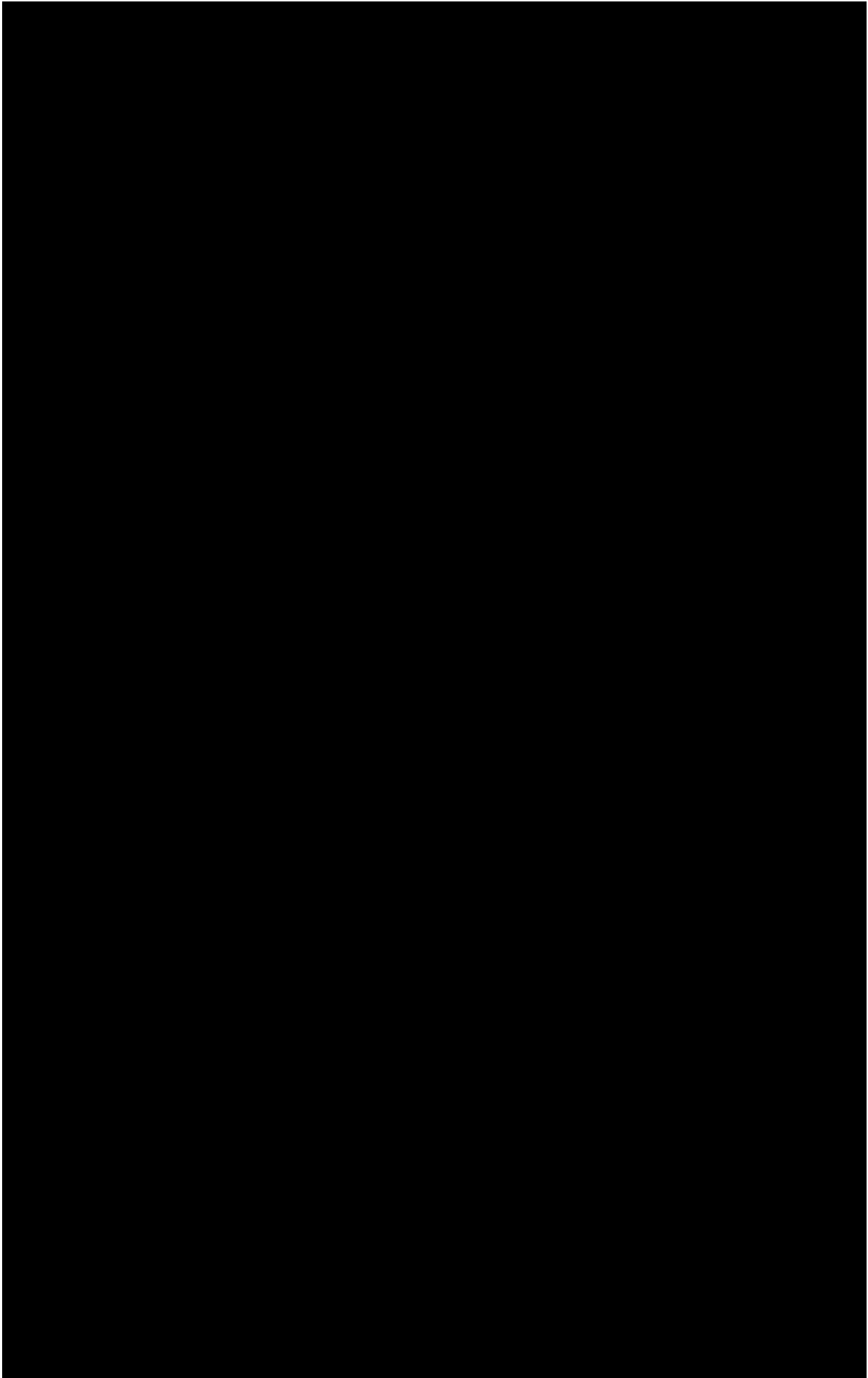
Jonas Gaudernack
Partner, PhD

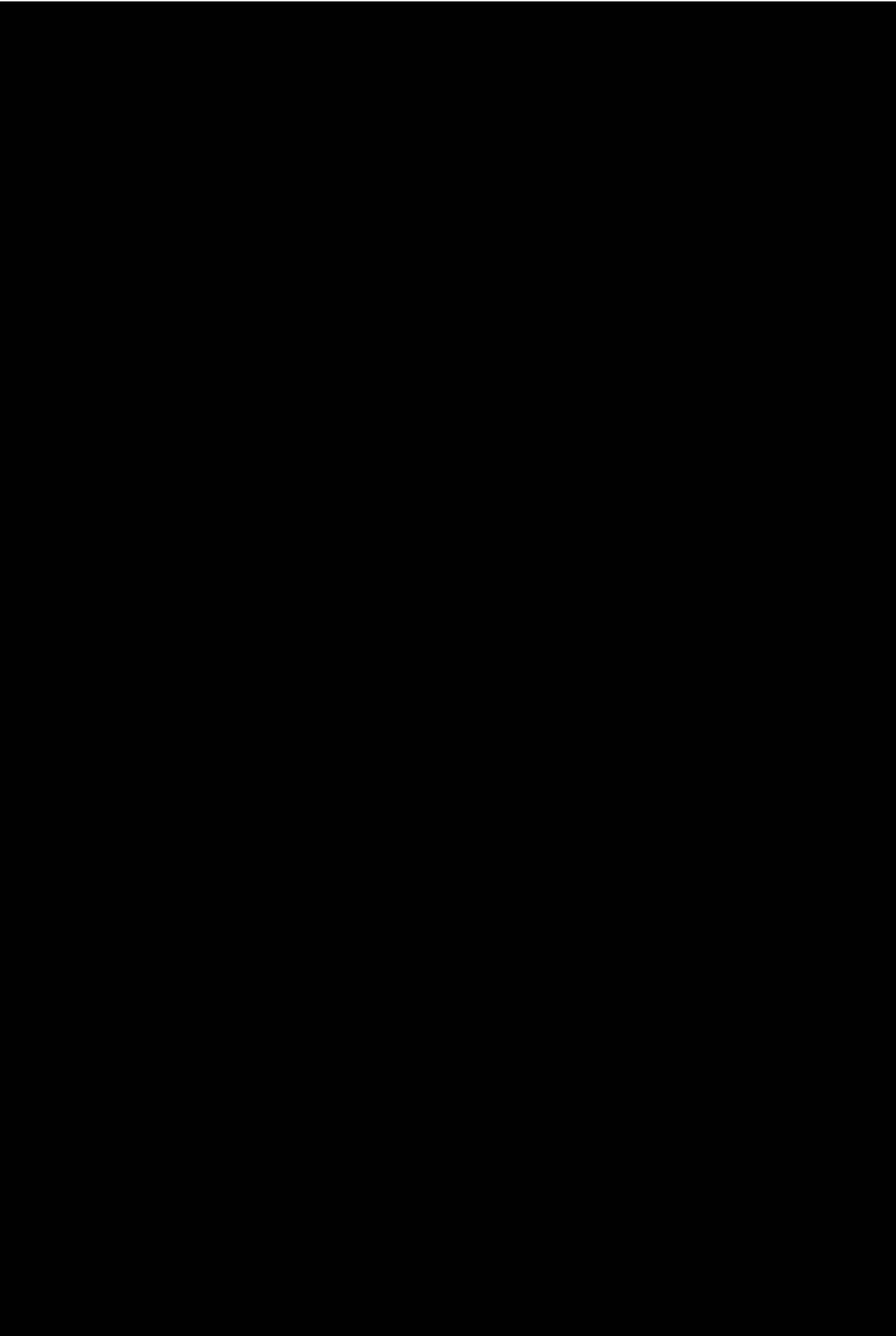
Vedlegg:

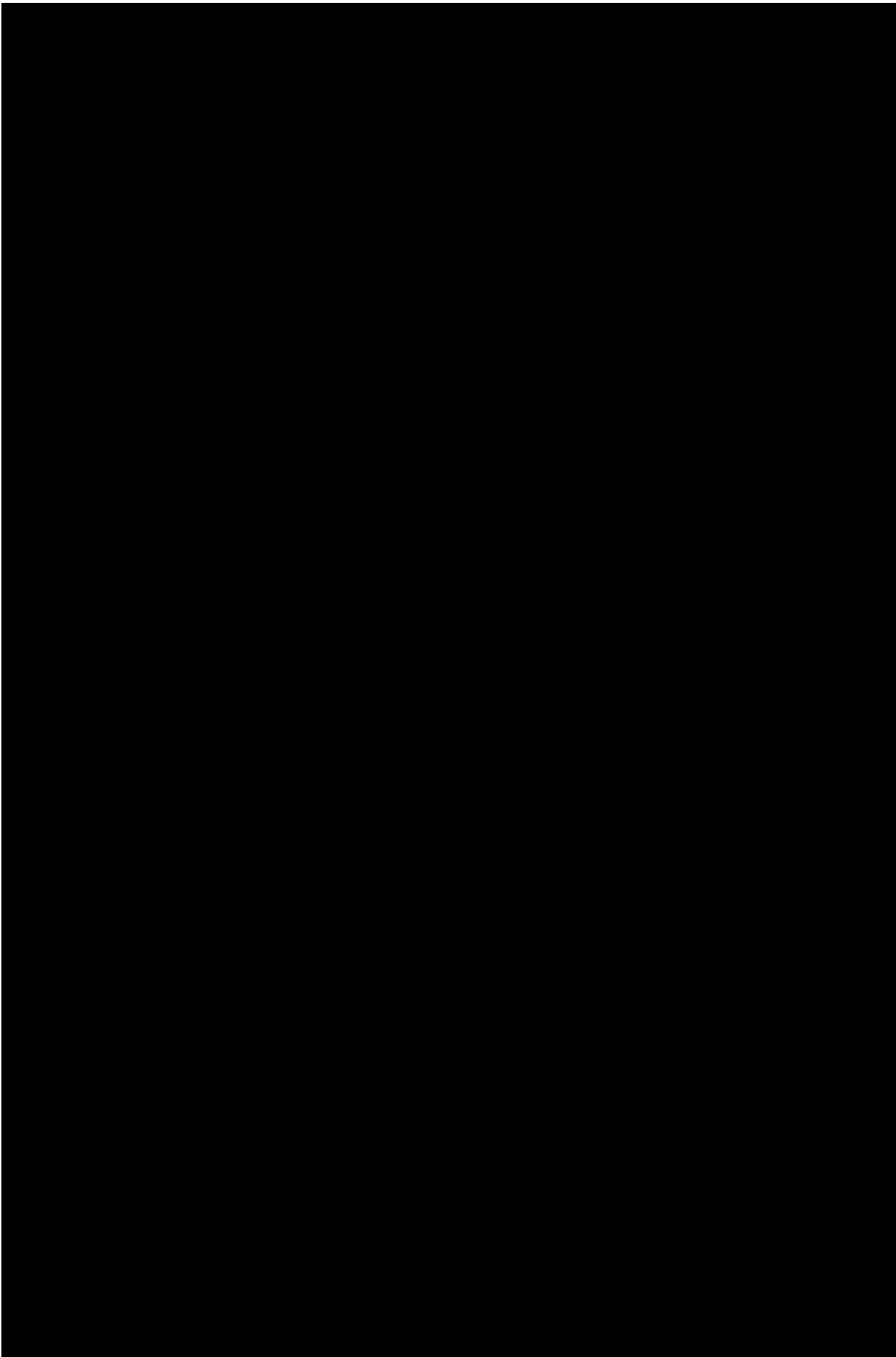
- Sammendrag av utførte revisjoner

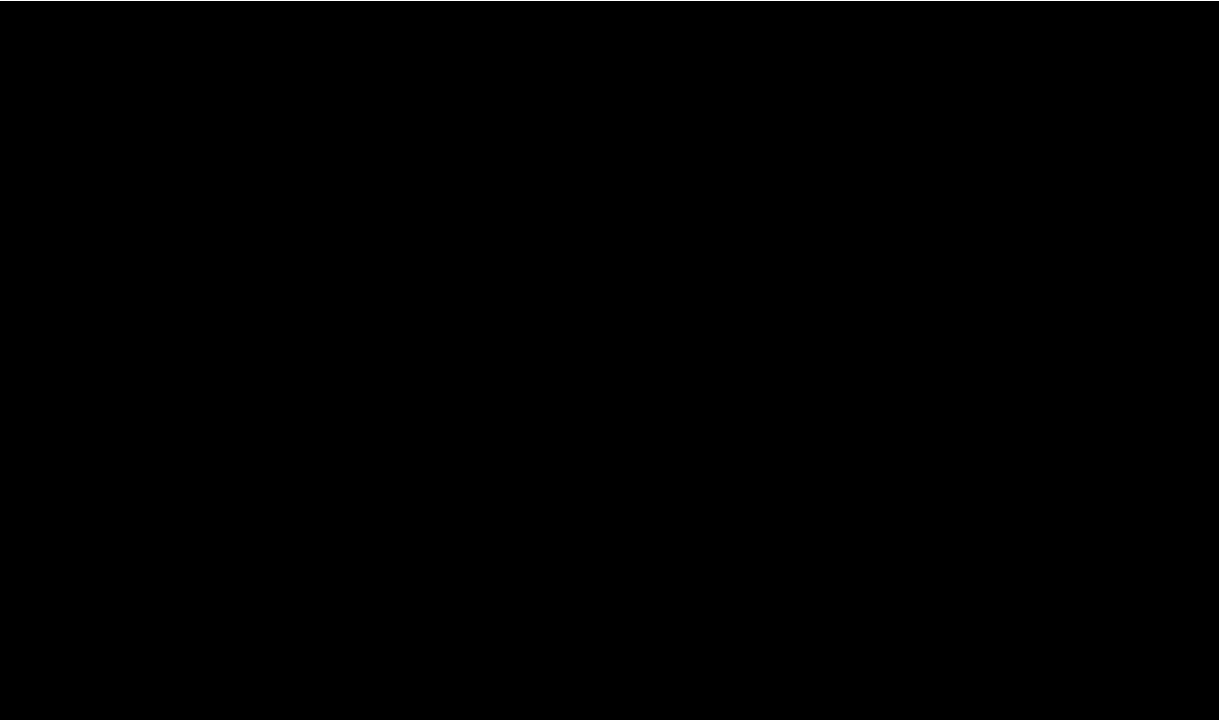
**Sammendrag - revisjon av informasjonssikkerhet i
iFront-prosjektet**

u.off §14.01

Sammendrag - revisjon av anskaffelsesområdet

Bakgrunn og formål

Internkontroll over anskaffelser er viktig for å blant annet sikre god kostnadskontroll, kvalitet, fremdrift og etterlevelse av kontraktuelle krav, samt etterlevelse av regulatoriske krav. Forskningsrådet gjennomfører omtrent 30-50 anskaffelser per år, for til sammen om lag 100 millioner kroner. I etterkant av en større omstilling i Forskningsrådet i 2023, har det vært stort fokus på å bygge opp igjen kompetansen på anskaffelsesområdet. I tillegg er det jobbet med blant annet å videreutvikle styrende dokumenter, gjennomføre risikovurderinger, samt identifisere og igangsette forbedringstiltak.

Styret vedtok at internrevisjonen skulle gjennomføre en revisjon av kontrollregimet knyttet til anskaffelser. Etter dialog med administrasjonen har revisjonen hatt særlig fokus på hvordan området er organisert, rutiner, hvordan anskaffelser utføres, samt avtale- og leverandøroppfølging. I tillegg var det ønskelig å vurdere anskaffelse som et strategisk element; hvorvidt Forskningsrådet evner å planlegge og forvalte innkjøp for å støtte opp under de langsiktige virksomhetsmålene.

Metodikk

Revisjonen er gjennomført i perioden november 2024 - mars 2025, og har benyttet dokumentgjennomgang og intervjuer som primære informasjons- og datainnsamlingsmetoder.

Etter opprinnelig plan skulle vi gjennomføre stikkprøvebasert testing av anskaffelser opp mot interne rutiner og regelverket for offentlige anskaffelser. Dette har imidlertid vist seg å ikke være hensiktsmessig på nåværende tidspunkt grunnet system- og rutineendringer ifm. overgangen fra netto- til bruttobudsjettering av regnskapet per 1. januar 2025. Det vil gi større verdi å teste de nye rutinene når disse er implementert, for eksempel i andre halvår 2025. Overgangen har i tillegg medført en vesentlig arbeidsbelastning for økonomiområdet med tilhørende begrenset kapasitet til å bidra i revisjonen.

Observasjoner, vurderinger og anbefalinger

Introduksjon

Forskningsrådet har over flere år redusert virksomhetsbudsjettet, og i 2023 ble om lag 80 personer tilbudt sluttpakke. Nedbemanningen har ført til strammere rammebetingelser for hele virksomheten, inkludert for avdeling virksomhetsstyring som har prosessansvar for blant annet anskaffelsesområdet i Forskningsrådet. De endrede rammebetingelsene påvirker tilgang på både kapasitet og kompetanse, og krever tydelige prioriteringer. Som en følge av ressurstilgangen er anskaffelsesområdet organisert for å kunne understøtte virksomhetens samlede behov og bidra til regelverksetterlevelse med et begrenset antall årsverk.

Samlet sett utgjør dette viktige premisser og kontekst for revisjonsoppdraget.

Oppsummering

Forskningsrådet har etablert et sentralt anskaffelsesteam, organisert under avdeling virksomhetsstyring, som skal ivareta et fag- og prosessansvar for anskaffelsesområdet. Det innebærer et løpende forvaltningsansvar for rammeverket for anskaffelser (bl.a. sette faglige føringer for prosessen inkl. styringsdokumenter, maler, veiledere etc), og et prosessuelt ansvar for å bidra til regelverksetterlevelse (bl.a. praktisk innkjøpsfaglig støtte til å finne og anvende riktige maler, bruke Merzell etc.). Teamet består av 7 personer fra ulike deler av organisasjonen, og utgjør til sammen ca halvannet årsverk. Selve anskaffelsene skal gjennomføres av behovshaverne i linjen, med mulighet for noe støtte fra anskaffelsesteamet (eksempelvis ift å finne rett malverk, innlegging i Merzell mm.). Internrevisjonen oppfatter at oppsettet fungerer etter intensjonen og at anskaffelsesområdet er forsvarlig ivaretatt, selv om flere behovshavere kommuniserer et ønske om mer støtte.

Det er etablert styrende dokumenter på området, med tilhørende rutiner, prosesskart, veiledere og malverk. De overordnede dokumentene omhandler de relevante temaene som bør dekkes, men det oppleves behov for mer veiledning knyttet til kravspesifikasjoner, priskriteriet og leverandøroppfølging.

Internrevisjonen observerer at det er noe inkonsistens innad i og mellom dokumentene mtp. roller og ansvar, noe som også oppfattes i intervjuene. Dette handler i hovedsak om hvor strategisk anskaffelsesteamet forventes å jobbe (det er ikke forventning om dette) og hvor mye rådgivning som forventes gitt til behovshaverne (et minimumsnivå, som beskrevet over). Internrevisjonen oppfatter at dokumentene uansett skal oppdateres ifbm. overgangen til bruttobudsjettering og tilhørende systemendringer, og ser dette som en fin anledning til å også oppdatere i lys av påpekte forhold.

Internrevisjonen vurderer at prosessen for gjennomføring av anskaffelser i all hovedsak fungerer hensiktsmessig, og det foreligger ingen indikasjoner på regelverksbrudd. Det observeres imidlertid at fullmaktsmatrisen kun setter begrensning på anskaffelseshorisont (maks 5 år, ellers må adm.dir godkjenne) og ikke beløp. Dette burde innarbeides. Videre observerer internrevisjonen at det med fordel kan benyttes økt systemstøtte, eksempelvis for å holde oversikt over rammeavtaler og kunne søke opp om behov allerede er dekket, samt for å overvåke aggregert økonomisk pådrag på rammeavtalene opp mot øvre økonomisk ramme.

Forskningsrådet har en ny virksomhetsstrategi og under denne skal det utarbeides operasjonaliserende handlingsplaner, også for anskaffelsesområdet. Siden anskaffelsesteamet ikke forventes å ta en strategisk rolle, vil det være viktig at et høyere organisasjonsnivå tar eierskapet til handlingsplanen og forankrer/delegerer de konkrete handlingene utover i organisasjonen. Internrevisjonen oppfatter et kompetent og motivert anskaffelsesmiljø, noe som er et godt grunnlag for å ta tak i og realisere delegerede utviklingsaktiviteter på området.

Oppsummering av anbefalinger:

Internrevisjonen anbefaler avdeling virksomhetsstyring å:

1. Foreta en helhetlig gjennomgang av overordnede styringsdokumenter på anskaffelsesområdet i forbindelse med overgang til bruttobudsjettering og sikre at:
 - a. det er tydelig avklart rolle, ansvars- og oppgavefordelingen mellom anskaffelsesteamet og behovshaver, og at dette er konsistent beskrevet på tvers.
 - b. det settes økonomiske grenser for anskaffelsesbeløp i fullmaktsmatrisen.
 - c. dokumentene er dekkende ift. arbeidspraksisen som vil følger av nytt økonomisystem
 - d. det gis tilstrekkelig føringer og veiledning til gjennomføring av anskaffelse for behovshavere
 - e. dokumentene er lett forståelige og tilgjengelig, og kommunisert ut i linjen.
2. Vurdere behovet for økt opplæring til linjen om anskaffelser og oppfølging av anskaffelser, herunder i lys av nytt økonomisystem og tilhørende rutineendringer.
3. Utforske mulighetene for økt systembruk på anskaffelsesområdet, eksempelvis ift oversikt og oppslag rammeavtaler, samt rammeovervåkning.
4. Tydelig plassere ansvaret for utarbeidelse av handlingsplan (på anskaffelsesområdet) for realisering av ny strategi, med tilhørende delegering av gjennomføringsansvar.

Sammendrag - revisjon av tilgangsstyring

Bakgrunnen og formål

I henhold til vedtatt revisjonsplan for 2024 gjennomføres det en internrevisjon av Norges Forskningsråd (NFR) sin håndtering av tilgangsstyring og -kontroll til informasjon. Internrevisjonen gjennomføres i to deler. Denne rapporten omhandler første del.

I første del har vi vurdert NFRs tilnærming til området på et overordnet og virksomhetsovergrepene nivå. Utgangspunktet for vurderingen har vært virksomhetens styrende dokumentasjon for tilgangsstyring og -kontroll, med prinsipper, krav og føringer (heretter benevnt "krav") for området. Hensikten med gjennomgangen har vært å vurdere hvorvidt styrende dokumentasjon er dekkende og hensiktsmessig innrettet, og i tråd med det vi forventer å finne i slik dokumentasjon.

I internrevisjonens andre del vil vi foreta en mer detaljert vurdering og testing av implementeringen, for å verifisere at etablert praksis er i tråd med styrende krav og føringer på området.

Forbehold og avgrensning

Internrevisjonens første del har vært avgrenset til gjennomgang av styrende dokumentasjon som omhandler all tilgangsstyring og -kontroll i NFR, spesielt sett fra et informasjonssikkerhetsperspektiv. Vi tar forbehold om at NFR kan ha dokumenter vi ikke har fått tilgang til, som omhandler forhold vi har identifisert i denne revisjonen.

Vi har ikke vurdert andre informasjonssikkerhetsområder som tilgangsstyring og -kontroll har en avhengighet til, eksempelvis informasjonssikkerhetsklassifisering, arbeidsdeling og logging.

Hovedkonklusjon

NFR håndterer store mengder informasjon, deriblant sensitiv og konfidensiell informasjon, og har definert tilgangsstyring og -kontroll som et sentralt område for å sørge for tilstrekkelig informasjonssikkerhet. NFR har definert styrende krav for tilgangsstyring i flere ulike policyer, retningslinjer og instruksjoner som omhandler informasjonssikkerhetsområdet.

Styrende dokumentasjon

Tilgangsstyring og -kontroll er beskrevet i flere ulike dokumenter i NFR, med beskrivelse av både krav til og prosesser for bruker- og tilgangsadministrasjon samt krav til å føre jevnlig etterkontroller for å sikre at tilgangene er korrekte. Vi vurderer at dokumentene til sammen definerer relevante krav og føringer innen området, men at det er krevende å få en fullstendig oversikt over alle krav når det er fragmentert over flere dokumenter. Vi er informert om at dokumentasjonen er tilgjengelig i NFR sitt kvalitetssystem og følger dokumentstrukturen slik den er definert i NFR sin retningslinje for dokumentforvaltning i kvalitetssystemet. Vi vurderer likevel at dokumentstrukturen er uklar, med varierende bruk av retningslinjer, policy og instruksjoner, der det i alle dokumentene fremgår krav og føringer til området. Eksempelvis er det en retningslinje for informasjonssikkerhet, en retningslinje for tilgangsstyring og kontroll, men en intern policy for brukerkontoer. Det fremgår ikke klart hvordan disse dokumentene er strukturert i forhold til hverandre, og det er følgelig også uklart hvilke dokumenter som er styrende over hva.

For å tydeliggjøre hvilke krav som er virksomhetsovergrepene for tilgangsstyring og -kontroll, og sikre en helhetlig oversikt, bør NFR vurdere å samle dette ett sted, med henvisning videre til de mer operasjonelle dokumenter der mer detaljerte krav er beskrevet.

Organisering, roller og ansvar

Områdedirektøren for Virksomhetsstyring og teknologi har det utøvende ansvaret for retningslinjer og styringssystemet for informasjonssikkerhet (ISMS), deriblant tilgangsområdet, mens den daglige

utøvelsen er lagt til sikkerhetsleder. Informasjonssikkerhetsansvarlig skal stille krav til tilgangsstyring, mens den operative oppfølgingen av tilganger er i hovedsak lagt til systemeiere og/eller ledere.

For at tilgangsstyringen skal fungere som tiltenkt er det avgjørende at ansatte, og spesielt de som har en rolle eller et ansvar innen tilgangsstyringsområdet, har tilstrekkelig kjennskap til virksomhetens krav og føringer på området. Vi har ikke sett noen spesifikke krav til opplæring eller kompetansekrav innen tilgangsstyring, men vi antar at dette kan være definert i annen dokumentasjon som omhandler opplæring og kompetanse innen informasjonssikkerhetsområdet generelt.

Bruker- og tilgangsadministrasjon

NFR har definert krav til og dokumenterte prosesser for bruker- og tilgangsadministrasjon. Dette gjelder for ulike brukergrupper - både interne brukere, brukere med privilegerte tilganger og eksterne brukere, som eksempelvis innleide konsulenter, leverandører eller eksterne som behandler søknader om forskningsmidler. Dette for å sikre at alle tilganger til NFRs IT-systemer og informasjon er satt opp i henhold til beste praksis for oppgave- og ansvarsdeling og følger fullmaktsrutiner.

Prosess for bestilling, endring og fjerning av tilganger, er overordnet beskrevet i styrende dokumentasjon. Nærmeste leder skal godkjenne og er ansvarlig for at den enkelte medarbeiders tilganger er korrekte. NFR har to definerte sett med tilganger; et standardoppsett og spesialtilganger. Standardoppsettet gir et definert sett av tilganger alle ansatte har basert på rolle, som tildeles og følges opp ved automatiserte prosesser. Spesialtilganger er tilganger utenfor standardoppsett, og krever manuell oppfølging. Manuelle prosesser innebærer en risiko for feil, og vi understreker her viktigheten av at de som er involvert i prosessen har tilstrekkelig kompetanse til å utføre sitt ansvar.

For god styring og kontroll av alle tilganger, bør en virksomhet ha en helhetlig oversikt over alle brukerkontoer og tildelte tilganger, både standard- og spesialtilganger, inkludert eventuelle endringer som er gjort per bruker. Vi er informert om at det finnes en oversikt over alle systemer som integreres med AD/Entra ID, og at det i anskaffelser av nye systemer stilles krav til at løsninger støtter integrasjon med AD/Entra ID. Vi har imidlertid ikke sett noen konkrete krav om dette i mottatt styrende dokumentasjon.

Proessen vurderes å være hensiktsmessig på et overordnet nivå, forutsatt at det for de enkelte systemer foreligger mer detaljerte prosedyrer for forvaltning av tilganger, samt at de med et definert ansvar har tilstrekkelig kompetanse. Dette vil vi gå nærmere inn på revisjonens andre del.

Kontrollaktiviteter

NFR har definert relevante krav til gjennomføring av jevnlig revisjoner på utvalgte områder, deriblant revisjon av tilganger. Dette inkluderer både revisjon av tilgangsstyringsprosessene, for å sikre at de er effektive og i samsvar med eksterne og interne krav, samt kontroll av tilgangene. Det stilles også et konkret krav om at det skal gjennomføres årlige gjennomganger av tilganger. Kontrollene omfatter både interne brukere, brukere med privilegerte rettigheter og eksterne brukere.

Informasjonssikkerhetsansvarlig i NFR er ansvarlig for at internkontroll gjennomføres regelmessig og i henhold til planlagte aktiviteter. Internrevisor forstår at informasjonssikkerhetsansvarlig er ansvarlig for at de beskrevne kontrollaktivitetene innen tilgangsstyring, blir utført. Selve kontrollene utføres av ledere og/eller systemeiere. Gjennomførte kontroller skal i henhold til retningslinjen kunne dokumenteres.

Vi vurderer at NFR har definert relevante områder som bør være gjenstand for jevnlig kontroll, med oversikt over relevante temaer kontrollen bør omfatte. Vi er også informert om at revisjoner og kontroller gjennomføres i praksis. For å sikre en enhetlig tilnærming til gjennomføring av kontroller og sikre at kontrollene er dekkende, bør det imidlertid vurderes å ytterligere konkretisere hvordan kontroller skal gjennomføres og dokumenteres, og hvordan kontrollene skal følges opp.

Hovedanbefalinger

1. NFR bør samle generelle og virksomhetsovergrepene prinsipper, krav og føringer for tilgangsstyring og -kontroll på samme nivå i deres dokumentstruktur, for å sikre en enkel tilgjengelig og helhetlig oversikt over felles krav. Fra dette dokumentet kan det vises videre til annen dokumentasjon med mer operasjonelle krav og føringer.
2. NFR bør tydeliggjøre dokumenthierarkiet for NFRs styringssystem for informasjonssikkerhet, slik at det tydelig fremgår hvilke dokumenter som styrer hva. Dette bør sees i sammenheng med dokumenthierarkiet i NFR, for å sikre en felles tilnærming.
3. NFR bør, dersom det ikke allerede er på plass, etablere en helhetlig oversikt over alle brukere, både interne og eksterne, med tilhørende tilganger til NFRs IT-systemer. Oversikten bør inkludere alle systemer, også de som ikke er integrert med AD/Entra ID. Dette for å sikre en god styring og kontroll over alle aktive tilganger i NFR.
4. NFR bør vurdere å ytterligere konkretisere hvordan etterlevelseskontroller skal gjennomføres og dokumenteres, og hvordan resultatet fra kontrollene skal følges opp.

Sammendrag - revisjon av internkontroll over finansiell oppfølging og rapportering

Bakgrunn og formål

Styret vedtok gjennom revisjonsplanen for 2024 at internrevisjonen skulle gjennomføre en revisjon av internkontroll over finansiell oppfølging og rapportering (ICFR). Årsplanen lyder;

“Forskningsrådet har uttrykt et ønske om å oppdatere dokumentasjonen og sporbarheten av internkontroll over finansiell rapportering, både for sikre enhetlig og god praksis på området, og for å tilrettelegge for Riksrevisjonen. Ledelsen ønsker å benytte internrevisors kompetanse på området til å få en gjennomgang av etablert praksis og innspill til videre utvikling”.

Observasjoner, vurderinger og anbefalinger

Internrevisjonen har i møte med de ansvarlige på området oppfattet at internkontrollen ved inngangen til 2025 er under omlegging. Grunnet overgangen til bruttobudsjettering og tilhørende system- og rutineendringer vil de nye rutinene bli betydelig endret fra de som har vært anvendt frem til årsskiftet. Det gir således lite verdi å vurdere, rådggi og teste tidligere utdaterte rutiner. Samtidig har økonomiområdet hatt betydelig ekstrabelastning knyttet til omleggingen, slik at det tidsmessig heller ikke ville vært rom for å tilrettelegge tilstrekkelig for eventuell testing.

Forskningsrådet har i forbindelse med omleggingen knyttet til seg et annet konsulentselskap som skal bistå i rutineutviklingen utover våren 2025, i forlengelsen av bistanden knyttet til systemomleggingen. Det er således, per nå, heller ikke behov for ytterligere rådgivning på området.

Oppsummert gjør omstendighetene at det ikke har vært hensiktsmessig å rådggi eller etterkontrollere internkontrollen knyttet til finansiell rapportering ved årsskiftet. Det anbefales at organisasjonen får ferdigstilt arbeidet med nye rutiner og implementert disse, og så kan internrevisor heller bidra med etterlevelsestesting høsten 2025, med tilhørende rådgivning knyttet til eventuelle tilpasningsbehov. Denne konklusjonen og anbefalingen er omforent mellom internrevisor og ledelsen.